Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Romînia liberă

ORGANUL SFATURILOR POPULARE DIN REPUBLICA POPULARĂ ROMÎNĂ

Anul XIII Nr. 3400
—
4 pagini
20 bani
—
Duminică
11 septembrie 1955

O etapă hotărîtoare în lupta pentru belșugul recoltelor

A venit toamna. O veche zicală populară glăsuiește că „toamna-i darnică cu cei harnici". Este de-ajuns să ne amintim de condițiile neobișnuit de grele în care au fost executate lucrările agricole în primăvară și în vară spre a putea spune, că în țara noastră avem mulți oameni harnici, oameni care — prin eforturi excepționale — au izbutit să asigure recolte bogate în anul 1955.

Avem de parcurs acum o nouă și importantă etapă în lupta pentru crearea abundenței de produse agricole: perioada lucrărilor de toamnă. Executarea întregului complex de lucrări agricole de toamnă este grea în acest an, din cauza unor condiții specifice. În primul rînd este vorba de întîrzierea vegetației culturilor de toamnă, culturi după care se însămînțează suprafețe întinse cu grîne. Evident că această condiție face să se scurteze atît perioada de recoltare cît și perioada de executare a arăturilor și însămînțărilor. Totodată, suprafețele pe care le avem de însămînțat sînt mai mari decît în anii trecuți, iar planul pe anul 1956 prevede producții sporite la hectar, ceea ce implică respectarea termenilor optimi și aplicarea măsurilor agrotehnice menite să pună bazele unor asemenea recolte.

Trebuie subliniat însă că chiar în condițiile existente stă în puterea noastră să asigurăm reușita campaniei agricole de toamnă. Avem suficiente posibilități pentru înfăptuirea tuturor sarcinilor de răspundere ce ne stau în față. Se cere însă, în vederea realizării lor, o organizare exemplară a muncii în fiecare sat și comună, în fiecare unitate socialistă.

Desfășurarea în ritmul stabilit a lucrărilor agricole de toamnă este determinată de **menținerea și punerea în stare de funcționare a întregului parc de tractoare, mașini agricole și atelaje.** După o vară întreagă de funcționare, tractoarele și mașinile vor intra într-o nouă perioadă de muncă. Aceasta necesită revizuirea grabnică a lor și efectuarea tot atît de grabnică a reparațiilor necesare. Mai mult încă: e nevoie să se acorde o atenție specială respectării normelor de îngrijire în timp și asistenței prin organizarea atelierelor mobile și a echipelor de intervenție rapidă în vederea înlăturării oricărei defecțiuni.

În cadrul măsurilor pregătitoare pentru reușita însămînțărilor, o problemă de mare însemnătate este aceea a **asigurării și pregătirii semințelor.** Semințele comune ale gospodăriilor colective, întovărășirilor și ale țăranilor muncitori cu gospodării individuale, să fie schimbate cu semințe de soi, recunoscute și de bună calitate aflate în magaziile statului. La toate semințele ce urmează a fi întrebuințate în toamnă e nevoie să fie determinată din vreme valoarea culturală, atît la laboratoarele regionale pentru controlul semințelor, cît și în gospodăriile agricole, urmărindu-se să nu însămînțeze de cît semințele recunoscute. Se constată că în comune se desfășoară anevoie condiționarea și tratarea semințelor. Peste tot centrele de condiționare și tratare a semințelor să fie puse în funcțiune, pentru condiționarea și tratarea întregii cantități de sămînță.

În unele regiuni au fost executate pînă în prezent arături pe mari suprafețe. Bunăoară, în regiunea București încă de la data de 5 septembrie erau arate aproape 250.000 hectare, iar în regiunea Craiova — peste 192.000. În alte locuri însă, (cum ar fi spre exemplu în regiunea Bîrlad, Bacău, Arad, etc.) nu sînt folosite posibilitățile existente pentru executarea arăturilor. Viteza de lucru este departe de a fi măcar pe jumătate realizată. **Executarea arăturilor este o lucrare ce trebuie peste tot intensificată, așa încît la vremea optimă însămînțării să fie cît mai mult teren pregătit.**

Paralel cu intensificarea arăturilor, cu terminarea lucrărilor pregătitoare, în unele regiuni au început muncile de recoltare a culturilor de toamnă. **În vederea eliberării terenului pentru semănat, e nevoie ca recoltarea să se desfășoare cu maximum de rapiditate.** Culturile de floarea soarelui bunăoară, se recomandă a fi tăiate de pe ogor cu capitole cu tot, urmînd ca în aceeași zi să fie transportate în gospodărie unde va fi continuată recoltarea. Același lucru este util să se facă și la cultura porumbului timpuriu; plantele să fie tăiate cu știuleți cu tot și transportate imediat de pe ogor pentru a se putea trece la executarea arăturilor. În ritm cu recoltarea trebuie îndeplinit planul de colectare asigurîndu-se conservarea produselor.

Țăranii muncitori s-au convins odată mai mult în cursul anului 1955 că **recolta la hectar este determinată de aplicarea metodelor agrotehnice înaintate.** De aceea problema răspîndirii metodelor agrotehnice înaintate, a experienței fruntașilor în agricultură trebuie să intre între principalele preocupări ale comitetelor executive ale sfaturilor populare și a organelor agricole.

Comitetele executive ale sfaturilor populare trebuie să-și organizeze activitatea pe baza unor planuri de muncă temeinice care să fie dezbătute în adunări populare, în ședințele extraordinare ce se vor ține în zilele următoare, în adunări pe circumscripții electorale, etc. Înfăptuirea măsurilor organizatorice nu este posibilă însă fără desfășurarea unei susținute munci politice în stare să stimuleze eforturile, hărnicia și priceperea oamenilor muncii de pe ogoare. Învățînd din experiența comunelor fruntașe, e nevoie **să se extindă întrecerea patriotică între circumscripțiile electorale** pe baza obiectivelor izvorîte din necesitatea terminării la timp și în bune condițiuni agrotehnice a lucrărilor agricole și a necesității îndeplinirii integrale și în termen a planului de colectare.

Oameni ai muncii de la sate! Dovediți din nou hărnicie și pricepere în lupta pentru executarea lucrărilor agricole, pentru mărirea rodniciei pămîntului, pentru ca anul viitor să fie mai bogat în realizări!

În luptă pentru sporirea producției de țiței

„OCHIUL ATOMIC"

TIRGOVIȘTE (de la trimisul nostru). — În urma acordului încheiat între Uniunea Sovietică și țara noastră, prin care ni se acordă ajutor tehnico-științific și documentații pentru folosirea energiei atomice în scopuri pașnice, la Întreprinderea Carotaj și Perforări, a sosit, printre alte instalații automate de carotaj și o stație radioactivă. La punerea ei în producție a lucrat un colectiv de ingineri, compus din Floricel Gheorghiu, Șerban Goilav și Mihai Chersan.

Stația radioactivă prezintă o aparatură specială de înregistrare și control, montată într-o autodubă specială și o aparatură de fund — electrodă — pe care petroliștii au numit-o „ochiul atomic". Electroda cuprinde în ansamblul său o sursă de alimentări cu curent de înaltă tensiune și un număr de contori pentru detectarea radiațiilor gama naturale. Tot aici se află o aparatură necesară detectării radiațiilor gama secundare, provocate de o sursă de neutroni ce se montează în aparatură.

Pînă la această descoperire științifică de înaltă precizie bazată pe fizica nucleară, în șantierele petrolifere, determinarea straturilor productive se realiza cu ajutorul carotajului electric. Sistemul de carotaj electric nu este însă eficace în cadrul sondelor vechi tubate și la cele virite în masive de sare. Cu ajutorul stației radioactive se efectuează măsurători geofizice la sondele tubate și în special la cele unde nu se putea efectua carotajul electric.

În această ordine de idei se pune problema sondelor vechi, părăsite de capitaliști, precum și a sondelor noi, aflate în producție, care nu dau rezultate satisfăcătoare și urmează a fi reperforate pentru mărirea producției. Una din sondele schelei Moreni, părăsită încă din anul 1926, în urma profilului radioactiv, a fost pusă în producție cu un debit de țiței specific sondelor noi din schelă.

Tot așa și la Urlați, în urma operației de carotaj radioactiv, s-a perforat cu rezultate pozitive. S-au mai executat asemenea carotaje și în schelele petrolifere Boldești, Ochiuri, etc.

Cu ajutorul profilului radioactiv se pot realiza economii de milioane și sondele pot fi puse în funcțiune într-un timp mai scurt cu 50 la sută față de cel actual.

★

Sîntem la una din sondele schelei Moreni. Ajunși pe poziție, inginerul Șerban Goilav, împreună cu Alexandru Nicolae și Ion Seculu, își pregătesc stația pentru operația care a stîrnit curiozitatea petroliștilor schelei. Se alimentează stația cu curent alternativ și se controlează aparatura cu ajutorul oscilografului electronic, care permite să urmărim, pe un ecran, procesele ce au loc în sondă. „Ochiul atomic", se introduce în gaura sondei, unde determinînd natura formațiilor geologice, înregistrează la suprafață, pe un film fotografic, două curbe. Aceste curbe ale diagramei care se înregistrează simultan, se datoresc următoarelor fenomene ce se produc în adîncime: prima curbă detectează radiații radioactive gama naturale, iar cea de a doua se obține datorită bombardărilor cu neutroni și în urma reacțiilor nucleare produse între neutroni și nucleul de hidrogen. Bombardarea cu neutroni este o urmare a dezagregării unui izotop radioactiv. În urma profilului radioactiv sonda produce azi un bogat debit de țiței. Primele investigații executate cu această stație, deschid noi perspective în lupta pentru sporirea producției de țiței.

Îmbunătățirea calității acizilor naftenici

Mari cantități de acizi naftenici obținuți în rafinăriile de petrol nu puteau fi utilizați înainte, întrucît nu posedau suficiente calități fizico-chimice. Pentru înlăturarea acestui neajuns, grupul de tehnicieni compus din Ladislau Rosner, Constantin Hariga, Olimpia Popovici și Iuliana Petre din industria locală a Orașului Stalin, a inițiat de curînd o metodă nouă cu ajutorul căreia a reușit să transforme acizi naftenici de calitate inferioară în acizi naftenici de calitate superioară.

Noua metodă de prelucrare a acizilor naftenici constă în decolorarea, desodorizarea și eliminarea substanțelor nesaponificabile din acizi naftenici inferiori.

În urma aplicării acestei metode, fabrica „Nivea" a produs pentru prima oară săpun realizat pe baza unor acizi naftenici prelucrați, obținînd bune rezultate. În momentul de față, unitățile industriei locale din regiunea Stalin au trecut în plan fabricarea de săpunuri, lacuri și vopsele prin întrebuințarea de acizi naftenici prelucrați după această metodă, care sînt cu 30 la sută mai ieftini decît cei cunoscuți pînă acum.

(Agerpres)

Muncă rodnică, cîștiguri sporite

PETROȘANI. — Lună de lună cresc cîștigurile minerilor din Valea Jiului. La mina Lonea, de exemplu, cîștigul mediu realizat de fiecare muncitor în luna august a fost cu 172 de lei mai mare decît în luna august a anului trecut. Cîștigurile realizate luna trecută de minerii Petru Deac și Petru Marcu, care și-au depășit sarcinile de plan cu 60 la sută, s-au ridicat la peste 3000 lei. Sute de mineri fruntași din această mină au realizat în luna august cîștiguri de 1500-2000 lei.

Cîștiguri mari au obținut și minerii de la celelalte mine din Valea Jiului. La întreprinderea carboniferă Petrila, minerii Constantin Bunoiu, Alexandru Nagy, Emeric Neagu, Adalbert Kibedi, Nicolae Moldoveanu și alții, au obținut pentru munca depusă în luna august cîștiguri cuprinse între 2300—3800 lei. (Agerpres)

Pregătiri pentru însămînțări

Sarcini deosebit de mari stau în toamna aceasta în fața gospodăriilor agricole de stat. Ele trebuie să asigure statului o producție sporită de cereale și să constituie pentru țărănimea noastră muncitoare un exemplu demn de urmat.

În anul acesta, gospodăriile agricole de stat vor trebui să însămînțeze o suprafață de cereale dublă față de cea însămînțată în anul trecut. Suprafața de cereale semănată în rînduri încrucișate va crește cu 20 la sută, iar cea semănată în rînduri dese va fi de două ori mai mare ca în toamna anului 1954. Pentru aceasta mașinile trebuie să fie pregătite din timp.

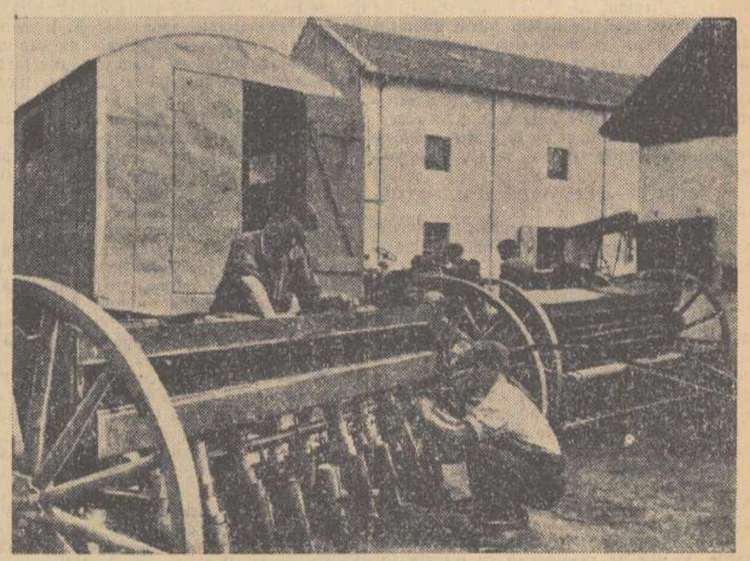

Pretutindeni în țară, în gospodăriile agricole de stat, în gospodăriile colective, în comune, muncitorii agricoli, mecanizatorii, colectiviștii, țăranii muncitori se pregătesc pentru campania însămînțărilor. Se pun la punct mașinile, se curăță și se tratează sămînța. Iată-i în primul nostru clișeu pe utemiștii Marian Stroe și Emeric Gáll de la atelierul mecanic al gospodăriei agricole de stat Aradul Nou pregătind semănătoarele pentru campanie.

Dar nu numai mașinile trebuie să fie gata de lucru. Sămînța care va fi pusă în ogor și care timp de săptămîni și luni își va desăvîrși creșterea în pămînt, trebuie să fie pregătită, astfel ca fiecare bob să rodească înzecit în primăvară, ca din fiecare bob să răsară un spic bogat și greu.

Pentru aceasta, la gospodăria agricolă de stat Vitănești, raionul Alexandria, regiunea București, muncitorii au și început să condiționeze grîul în vederea însămînțărilor de toamnă (clișeul al doilea). Selectoarele acționate pe cale electrică dau 5000 kg. boabe zilnic. Astfel, muncitorii gospodăriei vor putea începe cît mai curînd campania agricolă de toamnă.

Foto: AGERPRES și A. CONSTANTINESCU

Întîlnirea oamenilor de știință sovietici cu specialiștii în agricultură din țara noastră

Simbătă dimineața, specialiștii sovietici din domeniul agriculturii, Serghei Stepanovici Praksin, candidat în științe agricole, locțiitor științific al directorului Institutului de cercetări științifice pentru cereale din zona fără cernoziom a U.R.S.S., Aleksei Aleksandrovici Berezovski, candidat în științe agricole, șeful secției tehnologia furajelor din Institutul unional de cercetări pentru alimentația animalelor, Nikolai Sofronovici Korobkin, inginer șef din secția de proiectări tip de la Institutul de stat pentru proiectarea construcțiilor industriale și agricole, au avut o consfătuire la Institutul de Cercetări Zootehnice din București. La această consfătuire au luat parte specialiști în creșterea animalelor și în organizarea bazei furajere din Ministerul Agriculturii și Silviculturii, de la Institutul de Cercetări Zootehnice, Academia R.P.R., facultatea de zootehnie a Institutului Agronomic „N. Bălcescu" din București, Ministerul Industriei Alimentare, etc.

Consfătuirea a fost deschisă de tov. Virgil Gligor, locțiitor al ministrului Agriculturii și Silviculturii.

A. A. Berezovski și N. S. Korobkin au răspuns la unele întrebări puse de specialiștii romîni asupra construcției și folosirii silozurilor în U.R.S.S., modului de cultivare a plantelor destinate însilozării, tehnica însilozării, folosirea nutrețurilor de siloz în hrana animalelor și altele. Oaspeții au arătat felul în care este organizat și cum funcționează Institutul unional de cercetări pentru alimentația animalelor din Moscova, unde lucrează numeroși specialiști și îndeosebi zootehniști și biochimiști.

S. S. Praksin a făcut unele recomandări privind recoltarea și însilozarea porumbului pe baza constatărilor făcute la demonstrațiile practice care au avut loc la Livadea, Sinandrei și Icod. El a subliniat importanța deosebită ce trebuie acordată însilozării pe scară largă a știuleților și tulpinelor de porumb, precum și a altor plante de nutreț.

În numele delegației sovietice, S. S. Praksin a mulțumit apoi specialiștilor romîni pentru interesul manifestat în cunoașterea bogatei experiențe sovietice în domeniul creșterii animalelor. Oamenii de știință sovietici — a spus el — sînt gata oricînd să împărtășească tuturor din experiența lor. El a arătat că specialiștii sovietici au rămas impresionați de minunatele soiuri romînești de porumb și de alte plante, soiuri care ar putea fi cultivate și în Uniunea Sovietică.

În numele colaboratorilor de la I.C.Z. a vorbit tov. Ion Fișteag, director adjunct științific al I.C.Z., care a mulțumit oaspeților pentru prețioasele îndrumări date.

Tov. Virgil Gligor, locțiitor al ministrului Agriculturii și Silviculturii, în numele lucrătorilor din domeniul zootehniei și bazei furajere, a mulțumit oaspeților pentru bogatele învățăminte împărtășite în această consfătuire, precum și în cursul celor trei demonstrații practice, asigurîndu-i că în scurt timp ele vor fi aplicate pe scară largă, în special în gospodăriile agricole de stat și în gospodăriile agricole colective.

În cursul după-amiezii, oaspeții au vizitat orașul București. (Agerpres)

Primele roade

CRAIOVA (de la corespondentul nostru). Ștefan Gogoașă, președintele gospodăriei agricole colective din comuna Bîrca, raionul Segarcea, pleca liniștit la Timișoara. Lăsase vorbă colectiviștilor să termine de săpat groapa de siloz, să o ardă și, eventual, să și înceapă însilozarea porumbului. De aceasta aveau grijă Marin Roșu, zootehnistul gospodăriei și tehnicienii de la punctul agricol.

Într-adevăr din cele două brigăzi ale gospodăriei se formase o echipă, care în scurt timp termină de săpat groapa lungă de 7 m., lată și adîncă de 3 m. — să încapă în ea peste 6 vagoane de porumb. O făcură pe un dîmb, ca să fie mai ferită de ape. După ce au ars-o, cu o locătoare adusă de la gospodăria colectivă din Plosca, au început să toace porumbul recoltat de pe cele 10 ha.

În toiul muncii sosi și președintele. Nici nu trecuse pe acasă. De la gară venise direct la locul unde se făcea însilozarea porumbului. Era nerăbdător să împărtășească și celorlalți colectiviști cele auzite și văzute la demonstrația practică de la Timișoara, unde oamenii de știință și practicienii sovietici au arătat cum trebuie să se facă recoltarea și însilozarea porumbului.

Dacă înainte de a pleca el era cel care stăruia ca să se însilozeze puțin numai așa pentru experiență, acum, la întoarcere, îl frămîntau cu totul alte gînduri. Groapa i se părea mult prea mică, cantitatea de porumb destinată însilozării cu totul neîndestulătoare față de nevoile gospodăriei. Cînd locătoarea se defectă, iar tractoristul propuse ca să continue cu tocatul a doua zi, președintele se împotrivi cu tărie. Doar așa îl învățaseră oaspeții sovietici, că tocatul și însilozarea să se facă chiar în ziua recoltării porumbului.

Președintele împreună cu colectiviștii plănuiră ca pentru anul viitor să pregătească un siloz mult mai mare, din beton, în apropierea gospodăriei. De asemenea, au hotărît să studieze posibilitatea însilozării separate a tulpinelor și a știuleților.

★

În aceste zile și în alte gospodării agricole colective din cuprinsul regiunii, colectiviștii lucrează de zor la însilozatul porumbului. Membrii gospodăriei agricole colective din comuna Gighera, raionul Gura Jiului, au însilozat pînă acum peste 3 vagoane de porumb. O însemnată cantitate de porumb au însilozat și membrii gospodăriei agricole colective din comuna Goicea Mică — raionul Segarcea.

★ ★ ★

SĂ NE CUNOAȘTEM PATRIA!

Gînduri despre trecutul Sighișoarei

Privită de departe, cînd focul răsăritului se aprinde dinspre șesul Albeștilor, Sighișoara pare o efigie de pe un ban vechi de urmă: cizelarea migălită a unui turn, a cîtorva acoperișuri greoaie de biserici, a unui zid așezat ca o cunună pe creasta unui deal. Cînd biruie lumina și umbrele se risipeso, ceea ce era sugerat numai în linii fine, se împlinește pe nesimțite. Fața banului de aramă devine, pe neașteptate, un tablou cu mare bogăție de culoare; ziduri cenușii ori ruginite, acoperișuri roșii de olane, buchete de verdeață. Cetatea nu mai este nici ea o simplă cetate, ci un oraș întreg, ridicat parcă de un singur meșter, sus pe deal, să vegheze curgerea domoală a Tîrnavei.

De Sighișoara te apropii cu stringere de inimă, fermecat de vremi de mult apuse care-ți șoptesc aici, la tot pasul, despre bucurii și tristeți, deznădejdi și ură, trăite de oameni care nu mai sînt pe lume de sute și sute de ani. Cu mintea învolburată de aducerile aminte, pășești pe ulițe strîmte, treci pe sub bolți întunecate, urci trepte măcinate de vreme spre turnul cel mare, cu ceas aurit. Pe sub zidirea lui masivă ca o stîncă, intri în cetate. Aici, casele cu ziduri groase, drumurile sub arcade grele, ferestre mici tăiate în piatră cu niște ochiuri, turnurile de pază, poartă toate la un loc, pecetea minții care a statornicit, înfricoșată, acest loc de așezare și de apărare.

Sighișoara pe care o avem dinaintea ochilor, rece, tăcută și gravă, ca o evocare, este rodul necontenitei lucrări a veacurilor. Numele ei e pomenit, întîia oară, la anul 1367; dar e mai veche. Mai veche chiar decît diploma regelui Andrei al doilea, care hotăra, la anul 1224, privilegiile șașilor colonizați aici și în alte părți din Ardeal. Despre vechimea ei vorbesc monumentele pe care le vezi împrejur. Vorbește masiva biserică gotică — una din cele mai vechi din țară — vorbește biserica înălțată sus, lîngă cimitir. Vorbesc, în sfîrșit, turnurile cetății din care multe s-au mai păstrat în zilele noastre: turnul pătrat, greoi, al fierarilor, fierăstruit în tăieturi înguste; spre vîrful dealului zvelt și elegant, turnul cositorarilor; lîngă el, umil și amărît, înghesuit între două case, turnul bărbierilor...

Și mai sînt și altele. Acum cinci sute de ani, aceste turnuri erau treisprezece la număr. Fiecare breaslă avea turnul ei, construit cu banii breslei, la nevoie apărat cu mijloacele breslei. Numărul mare al meșteșugarilor — avuția meșteșugarilor care au înălțat construcțiile mari și trainice din cetate, ne îndreptățesc astăzi să gîndim ce va fi fost Sighișoara veacului al 15-lea; de bună seamă, un burg înfloritor. Avuția Sighișoarei a ispitit mai mulți războieni și tot avuția ei îl va fi îndemnat, pe semne, pe Vlad Dracu, domnul Țării Romînești, să facă în casa veche — unde e astăzi azilul de bătrîni — tărăpana de bani romînești.

Dar, înfloritoare cum era, cetatea veacului al 15-lea n-a rămas neurnită. Cu vremea, ea s-a arătat neîncăpătoare. Casele au început atunci, încetul cu încetul să se înalțe în afara zidurilor. Și timp de o sută de ani au coborît, strînse unele în altele, dinspre turnul cu ceas spre Tîrnava. Coborau în trepte. Și fiecare treaptă de atunci înseamnă azi o uliță. O uliță îngustă, cu lumină puțină. Pe atunci, semnele breslelor încă se mai legănau deasupra ușilor mici. Calfele lucrau de zor sub bolțile cămărilor scunde, ucenicii buimăciți de mușteruluială, alergau la treburile lor mărunte și înjositoare.

A venit și timpul mașinilor. N-au mai încăput în lăcașurile mici, cu ziduri groase. Și casele au coborît și mai jos. S-au răsfirat în străzi largi, au trecut peste podul de lemn acoperit, dincolo de Tîrnava. O pictură de la sfîrșitul veacului al 18-lea, reprezintă Sighișoara ca pe un oraș adunat în jurul dealului cetății, cu puzderie de acoperișuri roșii, ieșite dintr-o mare de verdeață.

Încă de atunci, peste cetatea evului mediu, se lăsa, ca o umbră, uitarea...

Noul oraș creștea repede, cu fabrici și întreprinderi multe, mici și mari, cu nouă rînduială a exploatării. Patronii nu mai alegeau ca starostii pe vremuri, primeau la muncă pe oricine, fără osebire: șași, unguri, romîni. În Sighișoara se îngrușau rîndurile proletariatului de toate neamurile, îndurînd aceleași umilințe, același jaf.

Șase veacuri de viață a cetății Sighișoara. Șase veacuri, în care au ars și s-au mistuit atîtea suferințe și atîtea nădejdi. Vreme în care au trecut peste cetate și peste locuitorii ei, urgiile domniilor schimbătoare și aspra vremuială a stăpînirilor. Sighișoara, asediată de Bathory, cucerită de Zapolia; Sighișoara, unde Mihai Viteazul lăsa om de încredere pe cămărașul Oarăș, unde Vlad Dracu făcea cu înșelăciune bani răi. Sighișoara breslelor, Sighișoara, martora luptelor de pe șesul Albeștilor, unde s-a stins, în vara lui 1894, Petőfi. Sighișoara, care în primele zile din toamna anului 1944 a cunoscut începutul noii sale istorii. În acele zile, Sighișoara a adăugat la monumentele ei vechi, monumentele eroilor sovietici, ale primului ceas din vremea noastră.

De atunci au trecut mai bine de unsprezece ani. Sighișoara, străvechiul oraș pe care burghezia germană îl socotea orașul ei și numai al ei, Sighișoara pe care burghezia romînă o hulea, este acuma orașul șașilor și al romînilor, oraș pe care-l iubesc deopotrivă cu trecutul lui, cu vlaga lui de astăzi, cu perspectivele lui de viitor.

Aceste gînduri despre trecutul Sighișoarei îmi treceau prin minte cînd priveam, de sus, de lîngă ruina turnului giuvaergiilor, năpădit de verdeață, privelișteа largă a văii Tîrnavei. Din sălcii se ridica un abur sidefiu, pierdut în albastrul limpede. Departe, departe în zare, sprijinit în dantela ploptior negri, cerul se lăsa în umbră peste șesul Albeștilor. Salbe de Coronița miresii legănau cu prospețimi de primăvară miresme suave. De undeva, adieri ușoare purtau mireasma liliacului în floare. La picioarele zidului vechi treceau doi tineri. El, un băiețandru oacheș, ea, o gretchen cu aur în plete și cer în pupile. Pășeau strînși unul lîngă altul, cum numai îndrăgostiții știu păși, fermecați de vraja înserării. Peste capetele noastre răsunau, limpede și rar, bătăile ceasului din turn; aerul înfiorat purta departe freamătul aramei. Tinerii s-au depărtat; am mai văzut o clipă umbra lor îngemănată lîngă vechiul turn, apoi pașii lor s-au stins. Tăcerea se aduna tot mai deasă în întunericul care creștea. O sirenă de fabrică a mugit lung, prelung. I-a răspuns alta din altă parte a orașului, apoi a treia, a patra; dădeau semnalul încetării lucrului ori al trecerii altui schimb. În noaptea aceea păreau o-mi spune cu înțeles: „Vezi bine, la noi în Sighișoara se visează, dar se și muncește". „Da, da — i-am răspuns eu — se muncește. Se muncește ca peste tot la noi în țară. Numai că la Sighișoara, în umbra bătrînei cetăți, altcum se visează..."

VIRGIL DANCIULESCU

Aspect din Sighișoara

SCHIŢĂ

FANE GRĂDEANU

Aveam şapte ani cînd l-am cunoscut pe Fane Grădeanu. Pe atunci, tata mă lăsase în grija unui văr de-al lui, acar la Timiş, iar el plecase să-şi caute de lucru la sondele din Cîmpina.

Trăiam cu nea Ilie acarul într-o ghimirlie de lîngă linie, şi cît îi ziua de lungă, eu n-aveam altă treabă decît să privesc trenurile care urcau gîfîind spre Predeal sau coborau de acolo ca-ntr-o prăvălire, scrîşnind din frînele încinse la roşu.

Deseori, mă aciuiam pe la staţie şi amestecîndu-mă printre oameni, le ascultam vorbele.

— Ia te uită, Postăvarul şi-a tras cuşma... Acu-ia, începe ploaia!

— Tii!... Asta-i semn sigur. Cînd Postăvarul îşi vîră capul în nori, Timişul intră la scăldătoare!...

— Dacă personalul de Ciceu întîrzie, o să fie greu cu adăpostitul...

Timişul aflat la gura trecătorii dintre munţii Piatra Mare şi Postăvarul, era ca şi acum, doar o staţie de cale ferată. Acolo opreau numai cursele şi două personale. La geamurile vagoanelor se vedeau ţărani transilvăneni cu haine din postav păros şi cu pălării mici care abia le acoperea jumătate din creştet. In spatele staţiei se afla o localitate care nu semăna nici a sat şi nici a oraş. Cîteva zeci de case acoperite cu ţiglă roşie sau cu şindrilă, locuite de ceferişti, pietrari şi tăietori de lemne.

Trenurile aduceau în Timiş pîinea şi noutăţile. Veştile se răspîndeau cu iuţeala fulgerului şi se schimbau cu aceeaşi iuţeală. Timişul trăia între coloşii de piatră ca o mică vietate într-un ghioc gol. Şi întocmai cum ghiocul îţi aduce la ureche, atunci cînd îl asculţi, sbuciumul îndepărtat al mării, în micul Timiş se auzea ecoul vieţii întregii ţări.

★

Intr-o zi pe panta dinspre Predeal, dintr-un tren de marfă ce urca la deal din greu, s-a desprins ultimul vagon. A scăpat la vale. Telegraful a ţăcănit în bătăi mărunte, grăbite şi impiegatul de servici a ieşit pe peron strigînd. Oamenii au pălit şi au fugit din preajma liniei. Auzeam din toate părţile:

— Ce face?... N-a frînat?

— A sărit în prăpastie?

— Frînarul, de ce nu opreşte?... Ce face frînarul?

— Sare la cotul Poienii!...

Telegraful ţăcănea fără încetare iar impiegatul, alb ca varul, abia putea să îngîne cuvintele scrise pe bandă:

— Frînele s-au rupt şi frînarul a sărit din vagon... Dumnezeuleee!... Vagonul e plin cu vite!...

Parcă vedeam vagonul trecînd ca fulgerul prin faţa cantonului 141 unde era cantonier Ion Vrabie, prietenul lui nea Ilie. De acolo, pînă jos la noi, nu avea de făcut decît cîteva minute.

Cine îl putea opri?

Valea Timişului era strîmtă şi adîncă. In două locuri, părea gîtuită de poalele munţilor Piatra Mare şi Postăvarul. Acolo fuseseră săpate două tunele ale căror guri, după trecerea trenurilor la urcuş, fumau îndelung. Parcă vedeam vagonul gonind prin tunele şi lăsînd în urmă doar un vuiet prelung.

Mie mi se părea că aud mugetul vitelor închise în vagon şi că îi văd pe cei de la Poiana crucindu-se îngroziţi. In imaginaţia mea, vagonul scăpat lua mărimi neomeneşti şi cu inima încleştată de spaimă îl aşteptam să se ivească de după cotul staţiei, ca un balaur înfricoşător. Telegraful ţăcănea iar impiegatul îşi vîntura neputincios mîinile.

Nu mai era nici o scăpare.

Atunci, dintre cei strînşi buluc la uşa impiegatului, s-a desprins un om. Era mecanicul unui mărfar ce îşi aştepta plecarea pe o linie lăturalnică. A fugit spre locomotiva lui, strigîndu-i focarului:

— Iute Codrulene!... Îi venim noi de hac!

Focarul s-a dat înlături.

— Lasă-mă, nea Fane, am copii acasă!

Mecanicul a slobozit o sudalmă grea şi înciudat, a sărit în locomotiva lui. A desprins-o de tren, a condus-o pe linia vagonului scăpat, şi a pornit în sus spre Predeal.

Prinzînd de veste abia după ce locomotiva dispăruse la cotitură, impiegatul a început să strige văitîndu-se:

— Cine i-a permis?... Dumnezeuleee, e nebun!.. Încă o nenorocire

Dar curînd se auzi vuietul vagonului ce se apropia de Timiş. Oamenii care se căţăraseră pieptiş pe coasta muntelui şi-au aţintit privirile spre serpentina căii ferate ce se încolăcea ca un şarpe pe firul strîmtorii. Vagonul se prăvălea spre Timiş într-o goană năprasnică... La cîteva cote mai jos, îi venea în întîmpinare locomotiva plecată.

— Nebunu'... Uite... Uite... Acu' se ciocnesc!...

Dar la ultima cotă rămasă între vagonul turbat şi locomotivă, mecanicul a înfrînat şi a pornit înapoi.

Vagonul s-a năpustit spre locomotivă, dar n-a putut s-o ajungă. Urmăream cu sufletul la gură scena aceasta şi nu pricepeam nimic. Ba chiar îmi părea rău că mecanicul acela se apucase să strice tabloul în care vagonul singur trebuia să apară în faţa gării, ca un balaur. Dar locomotiva fluiera fără încetare, urmărită de vagonul scăpat... Au trecut prin faţa staţiei ca două năluci. Vitele închise în vagon au mugit înnebunite iar oamenii lipiţi de zidurile gării şi-au făcut cruce. Dincolo de staţie, vagonul a ajuns locomotiva şi a tamponat-o uşor. Au mers împreună o bucată de drum, apoi locomotiva şi-a încetinit viteza, a oprit, şi a pornit înapoi împingînd la deal vagonul întreg, nevătămat.

In staţie, mecanicul s-a dat jos.

Zîmbea încurcat şi parcă nu ştia unde să-şi ascundă mîinile mari ca două lopeţi. Işi ştergea sudoarea de pe frunte şi simţind că trebuie să spună ceva celor care-l priveau cu gurile căscate, repeta într-una:

— Al drăceanului! Parcă era un mînz năbădăios! A vrut să se facă fărîme...

Acesta era Fane Grădeanu. Un bărbat de aproape doi metri, lat în spete, greoi şi colţuros. Pe capul cît o baniţă purta o şapcă de bumbac atît de soioasă, că părea croită dintr-o bucată de muşama neagră. Mai tîrziu, mi-am dat seama că era sgîrcit la vorbă iar la mînie aprig. Oamenii se temeau de el dar în apropierea lui se simţeau ei înşişi mai puternici şi mai siguri pe sine.

Zărindu-mă, uriaşul acela s-a apropiat de mine, şi parcă pentru a scăpa de întrebările oamenilor, s-a lăsat pe vine şi m-a prins de braţ.

— Al cui eşti tu măi prîsleo?

— Al lui Ionică Grigore Băltăreţu.

— Ş' cum te cheamă pe tine?

— Fănuţă.

— Straşnic! Sîntem tiji. Tu ştii ce-i aia „tiji"?

— Nu ştiu.

— Adică doi oameni care au acelaşi nume. Mie tot Fănuţă-mi zice... Adică Fane. Ce zici, baţi laba să rămînem prieteni?

— Bat.

— Da' mai întîi spune-mi: Ai fi mers cu mine să prindem mînzu' cela de vagon?

— Aş fi mers! — i-am răspuns fără să ştiu bine dacă într-adevăr m-aş fi încumetat.

— Bravo Fănuţă. Aşa-mi placi. Faci de prietin. Stuchie-n palmă şi bate colea!

Mi-a întins înainte o palmă cît o pîine. Am trîntit în ea palma mea, iar uriaşul m-a prins de cap şi mi-a ciufulit părul. Aşa ne-am făcut „prietini".

Ca răspuns la întrebările oamenilor despre felul cum a prins vagonul, Fane Grădeanu s-a ridicat, a căutat printre traverse o piatră turtită ca o lipie, groasă de două degete şi cu marginile rotunde. A suflat praful de pe ea şi a potrivit-o pe şină. A săltat pumnul, a icnit şi l-a năpustit în piatră ca pe un ciocan. Piatra s-a făcut fărîme.

— Iac'aşa!... A! drăceanului! Drept în inimă, asta-i. Să ştii să prinzi momentu' ...Tu ai făcut vagonu' sau el te-a făcut pă tine?... Dacă ştii sa-l struneşti, te ascultă!

— E dat naibii nea Fane! — zise cineva. Cu momentu' lui, şi pe dumnezeu l-ar lua în circă.

Nu, Fane Grădeanu nu ştia de l-ar putea lua în circă pe dumnezeu. Dar mai tîrziu mi-a povestit că în copilărie, cînd păştea caii conului Bazilescu de la Văleni, pentru ca să crească puternic, aburca un mînz în spinare dimineaţa, la amiezi şi seara. Mînzul a crescut odată cu el şi aşa, Fane Grădeanu a ajuns de a coborît într-o bună zi în sat, cu ditamai calul în circă.

De cîteva ori pe zi, Fane Grădeanu trecea prin faţa ghimirliei noastre cu aceeaşi locomotivă şi acelaşi focar. Făcea serviciul la Braşov, şi locomotiva lui nu trecea niciodată dincolo de Predeal. Trebuia doar să ajute trenurile la urcuşul din trecătoare.

Deseori mecanicul cerea îngăduinţa lui nea Ilie şi mă lua cu el. Fane Grădeanu locuia la Timişul de Jos, într-o căsuţă de la poalele muntelui Piatra Mare. Casa şi viaţa i le îngrijea mama lui, o bătrînică măruntică, de abia îi ajungea uriaşului cu mîna la umăr.

★

Odată, cînd mă aflam în Timişul lor, în staţia de acolo se adunaseră vreo şase mecanici de prin alte părţi. Era ceasul de amiază cînd pe linie nu mai trecea niciun tren.

— Am auzit că dobori taurul cu pumnul! — a zis unul din ei către Fane Grădeanu.

Mecanicul a rîs.

— Şi că spargi pietre în dinţi! — a zis altul.

— Nu, în dinţi nu sparg! — i-a răspuns Fane Grădeanu.

M-am strecurat atunci printre picioarele mecanicilor şi am ridicat o piatră aşa după cum cerea regula: Adică nu prea groasă, turtită şi cu marginile rotunjite.

— Arată-le-o p-asta, nene Fane.

Mecanicul a pus piatra pe şină şi i-a dat cu pumnul. Oamenii au clătinat capetele şi au fluierat a mirare.

— Dar un vagon, poţi să mişti singur?

— Il împing trei sute de paşi.

Unul mai neîncrezător, a căutat o piatră mai tare şi i-a întins-o.

— Sparge-o şi p-asta, dacă poţi...

Fane Grădeanu a luat-o, a întors-o pe toate părţile, mi-a făcut cu ochiul şi scuipînd pe şină, a lipit-o. A icnit o dată şi cînd şi-a năpustit pumnul, piatra a căzut în două jumătăţi.

Mecanicii şi-au învineţit palmele căutînd să-l imite. Unul a scăpat o vorbă:

— Taur! Asta-i croit cu toporu'... Cred că namila n-ar fi în stare să ţină în labă un ou...

Fane Grădeanu l-a auzit şi s-a mîniat. Am simţit asta văzînd cum îi scăpărau ochii şi i se încleştau încheieturile fălcilor. Socoteam că de s-ar fi opintit atunci, ar fi împins la deal un tren întreg scurmînd traversele cu bocancii. Dar numai l-a privit lung pe cel care-l făcuse taur şi l-a întrebat aproape în şoaptă:

— Un ou zici?... Un ouşor?... Fănuţă, dă fuga şi adă-mi o farfurie!

Am fugit spre casă de unde m-am întors în fugă strîngînd o farfurie de faianţă la piept. Fane Grădeanu a luat-o şi a întins-o unui acar.

— S-o ţii între tampoane... Dacă la „cuplaj" o fărîm, îi mănînc ţăndările!

Ne-am îndreptat spre nişte vagoane trase pe o linie lăturalnică. Fane Grădeanu şi-a adus locomotiva pe aceeaşi linie. Apoi s-a îndepărtat cu viteză. La vreo jumătate de kilometru a oprit, a fluierat de două ori şi a pornit înapoi spre vagoane...

Un mecanic s-a aşezat între tampoanele primului vagon şi a ridicat cîrligul. Acarul s-a şters de sudoare şi ţinînd farfuria de margine, a lipit-o cu fundul de un tampon. Locomotiva se apropia. Cînd a ajuns la douăzeci de paşi, cineva a şoptit:

— E bolund!... O să-i mănînce ţăndările...

S-au auzit frînele şi pufăitul aburilor. Mi-am scos căciula şi am început să semnalizez, aşa cum văzusem că făcea nea Ilie. Se lăsase tăcerea. Numai zăngănitul farfuriei ţinută de mîna tremurîndă a acarului, se auzea încet, ca zumzetul unui bondar.

La cinci paşi locomotiva a început să alunece ca o umbră. Cînd tamponul drept l-a ajuns la trei palme de farfurie, s-au auzit alte frîne. Roţile au continuat să se mişte încet... Tamponul a atins farfuria... Zăngănitul a încetat. S-a auzit pîrîitura smalţului şi omul dintre tampoane cu gura lăţită într-un zîmbet de uimire a „cuplat". In aceeaşi clipă, Fane Grădeanu a dat presiune şi a tras vagonul după el. Farfuria a căzut întreagă în mîna acarului.

Mi se părea că chiar un ou să fi fost în locul ei, coaja i-ar fi rămas întreagă.

De bucurie îmi svîrleam căciula în sus şi chiuiam.

Mecanicii se minunau şi-mi priveau prietenul cu admiraţie. El îşi scosese capul pe ferestruica locomotivei şi rîdea fericit. Cel care-l făcuse taur, privea ruşinat.

Cînd am rămas doar cu Fane Grădeanu i-am spus:

— Io tot mecanic mă fac, nene Fane!

— Cînd mă tizule?

— Mîine, nene Fane!

— Şi-ai să spargi piatra cu pumnul?

— Cu pumnul, nene Fane!

— Dar două mămăligi cît roata carului, ai să poţi mînca deodată?

— Deodată, nene Fane!

— Şi să prinzi aşa uşor vagoanele?

— Şi vagoanele, nene Fane!

— Bine Fănuţă tată, mecanic să te faci... Dar dă-te mai încoa', să văd dacă icneşti. M-am apropiat cu inima cît un purice. Mecanicul m-a apucat de subţiori, şi m-a svîrlit în sus. Am simţit cum inima mi-a zburat din piept lăsînd în locul ei un gol care-mi tăia răsuflarea. Mi se părea că Fane Grădeanu aruncase în urma mea şi munţii din jur. Dar n-am icnit.

— Ce făcuşi tizule, zburaşi?

— Zburai, tizule!

— Şi nu icnişi?

— Nu!

— Mai vrei o dată?

— Mai vreau... mîine, nene Fane!

★

Odată, după ce m-a suit în cabina locomotivei, şi ca întotdeauna a deschis uşa cuptorului, pentru ca eu să mă minunez de vîlvătaia din pîntecul de fier, Fane Grădeanu a scos de undeva un sul de hîrtii şi grăbit, mi le-a vîrît în sîn.

— Fugi, Fănuţă tată!... Pe tine nu te caută nimeni... Dă-i asta mamei Victoria... Ştie ea unde să-l ascundă!...

Victoria, era mama lui Fane Grădeanu.

O femeie firavă, cu faţa prelungă şi fruntea înaltă mereu acoperită cu o basma neagră. Cînd i-am deşertat în poală hîrtiile, a făcut ochii mari, a dus mîna la gură şi abia a putut să îngîne:

— Zăludul!... Cum de tocmai pe tine te-a găsit bun de aşa treabă?... Deodată mama Victoria şi-a strîns poala ghem, şi uitîndu-se speriată în jur a început să mă întrebe în şoaptă: Te-a văzut cineva?... Unde-i Fane?... Era singur?... Nu i s-a întîmplat nimic rău?... Doamne, ce bătaie i-ar trebui zăludului, ce bătaie!... Fugi şi spune-i să n-aibă grijă...

Am chicotit mărunt, gîndind cum ar putea mama Victoria să-l bată pe uriaş şi am fugit spre staţie.

★

Uneori, în serile de vară, mama Victoria şi Fane Grădeanu ieşeau la plimbare în Timiş. Ţinîndu-şi fiul de braţ, mama Victoria călca mîndră şi privea în jur cu semeţie. Alteori, pe înserat, ieşeau pe prispa casei lor şi se aşezau pe pămîntul colorat ca gălbenuşul de ou. De eram acolo, îmi puneam capul în poala bătrînei şi cu sufletul cuprins de neliniştea plăcută stîrnită de lumea poveştilor pe care ea mi-o deschidea în faţă, ascultam fermecat. Fane Grădeanu şedea rezemat de peretele casei văruit în alb şi punctat cu degetul muiat în culoare sinilie de către mama Victoria. Picioarele îi ieşeau pe sub parmalîcul prispei şi îi atîrnau în curte. Mecanicul privea cerul, urmărea îndelung rotirea vulturilor prin tăria slăvilor, sau îşi oprea ochii pe stîncile albe şi ascuţite ale Postăvarului. Iar mama Victoria povestea încet, cu glasul tremurînd ca o frunză de plop. Aşa am aflat că dincolo de munţi există ţara Transilvaniei, că în Piatra Mare sînt şapte scări peste care sare o apă ce curge în Timiş, că bunicul lui Fane Grădeanu a fost haiduc, iar tatăl mecanicului a plecat „volintir" în război şi nu s-a mai întors. Am mai aflat că dincolo de Predeal, lîngă muntele Păduchiosul se află castelul regelui, că nevasta lui Fane Grădeanu s-a sfîrşit de oftică şi că mecanicul ar fi avut acum un băiat de vîrsta mea...

Nu pricepeam prea multe din poveştirile mamei Victoria, aşa cum nu înţelegeam nici tîlcul vorbelor lui Fane Grădeanu atunci cînd acesta scotea din lădiţa sa vreo carte şi culcat pe prispă, citea cu glas tare... La mama Victoria mă fermeca vocea domoală, tainică şi tremurîndă... La Fane Grădeanu, unghia degetului care urmărea rîndul din carte, mare, şi pietroasă ca o bucăţică de cremene.

★

Intr-o zi din pragul primăverii, cînd zăpada din poiana Timişului începuse să se înmoaie, şi eu toată dimineaţa stătusem pe prispa ghimirliei noastre, privind cum se topeau ţurţurii, pe linie n-a mai trecut nici un tren. Nea Ilie urcase de cu seara la Predeal şi nu se mai întoarse. Celălalt acar lăsase cantonul pe seama mea. Trenurile parcă îngheţaseră undeva pe drum, căci în valea Timişului era o linişte neobişnuită. Intr-un tîrziu, dinspre Predeal a coborît Fane Grădeanu şi văzîndu-mă singur, m-a luat cu el.

— De ce nu trec trenuri, nene Fane? — l-am întrebat.

— E grevă, Fănuţă!

Era tăcere adîncă în valea Timişului. Pînă şi munţii păreau mai tăcuţi ca deobicei.

Cînd am ajuns la Timişul de Jos, Fane Grădeanu a oprit dincolo de staţie şi mi-a spus să cobor. A sărit şi el. Am pornit pe jos în lungul liniei... In staţie, nici ţipenie. Doar pe linia de rezervă erau trase vreo patru vagoane în jurul cărora forfoteau nişte soldaţi.

— Nu îţi duci locomotiva la depou, nene Fane?

— Las-o acolo!... Să se hodinească şi ea săraca... I-o fi deajuns!

Mă chinuia o întrebare.

— Ce-i aia „grevă", nene Fane?

— Adică... Cum să-ţi spui măi Fănuţă?... Adică... atunci cînd muncitorii nu mai vor să lucreze!...

— Şi de ce nu vor?

— Păi... Că le-a ajuns cuţitu' la os...

Mecanicul era încurcat şi nu-şi mai găsea loc mîinilor. Părea vesel ca de o izbîndă dar eu vedeam că abia îşi tăinuia îngrijorarea. Locomotiva lui rămăsese singură pe linie.

— Şi matale ţi-a ajuns la os, nene Fane?

— Şi mie Fănuţă!

M-am învîrtit în jurul mecanicului, căutînd să văd cuţitul înfipt pe undeva printre spete.

— Lasă măi Fănuţă, hai mai bine să-ţi fac un om de zăpadă!

Ne-am dus în spatele gării. Am început să adunăm zăpada înnegrită de zgură. Fane Grădeanu rostogolea un bulgăre mare cît berbecul, eu unul mic cît capul de miel. Bulgării ni s-au ciocnit.

— Şi mulţi nu vor, nene Fane?... Nici tata?...

— Toţi... Nici tactu, nici ăia de la Ploeşti, de la Braşov, de la Cîmpina... Toată ţara! Tu nu ştii Fănuţă tată, la Bucureşti s-a tras în muncitori...

Cînd omul de zăpadă era aproape gătit, a venit un acar care l-a chemat pe Fane Grădeanu la şeful staţiei. Ne-am dus împreună.

— Măi Grădene, picaşi la ţanc. Te sui pe locomotivă, agăţi cele patru vagoane şi le duci la Cîmpina.

— Ce vagoane, don' şef?... Alea cu soldaţi?

— Exact!

— Nu le duc.

— Eşti nebun, mă?... Cine dracu' te ştie?... Nu te vede nimeni, n-are cin' să te omoare pentru asta!.. Altfel te umflă! Stau soldaţii în frig! Mă bagi şi pe mine în belea! Locotenentul a zis că în zece minute, să fie plecat!...

— Nu pot don' şef!

— De ce mă, vrei să miroşi baioneta?

— E locomotiva stricată...

— Mă crezi copil, Grădene?

— Nu ţine la încărcătura asta, don'şef!...

— La patru vagoane cu soldaţi, mă?

— Şi cu mitraliere!... Nu-i duc!

Şi mecanicul a plecat la omul de zăpadă. M-am ţinut după el cu paşi mărunţi.

— Unde zice să-i duci, nene Fane?

— La Cîmpina, să-i bată pe grevişti.

— Şi pe tata?... Acolo-i tata... N-ai să-i duci, nu-i aşa?

— Nu-i duc, Fănuţă tată!

A venit locotenentul. Era tînăr, cu mustaţă blondă şi abia îi ajungea mecanicului la umăr. A adus cu el zece soldaţi şi un cîine lup, aproape cît un viţel. L-a rugat. I-a vorbit frumos şi l-a numit „domnule". I-a explicat că înţelege „situaţia" muncitorilor şi că e de partea lor. I-a spus că e un simplu executant al ordinelor şi că răspunde în faţa superiorilor cu propria-i piele. A cerut înţelegere. Dar văzînd că Fane Grădeanu îl cîntăreşte din ochi şi rîde a batjocură, a început să ridice tonul. S-a răstit. Curînd şi-a dat cuvîntul, că de-ar fi avut ordin să tragă, l-ar fi împuşcat.

Fane Grădeanu a rîs, şi parcă nevăzînd soldaţii din jurul lui, a continuat să netezească cu o surcea, omul de zăpadă... Locotenentul s-a înfuriat. S-a repezit spre uriaşul căruia îi ardea de joacă şi cînd s-a smucit, m-a răsturnat în zăpadă. Mecanicul s-a aplecat şi m-a ridicat. Apoi l-a apucat pe locotenent de piept şi l-a săltat trei palme de la pămînt.

— Dumneata să nu te... Că io...

L-a lăsat frumuşel la pămînt, fără să-l lovească. Dar trei bumbi lucioşi, tot au sărit de pe mantaua ofiţerească.

Desmeticindu-se, ofiţerul a început să strige şi să ameninţe cu pistolul. Soldaţii au pus mîna pe arme. Cîinele lup a prins să latre şi să sară în jurul omului de zăpadă... Infipt între traverse, Fane Grădeanu se uita la ei cu o căutătură aprigă.

— Trag!... Bestie! Intr-o oră să fim la Cîmpina!... Rebelilor!... Trag!

Gura lui Fane Grădeanu a strîmbat un zîmbet, în ochi, i-a sclipit o scînteie de şagă. M-a tras mai aproape de el, şi arătîndu-mi spre ofiţer, mi-a zis:

— Ne mănîncă lupii Fănuţă tată! Dacă m-am nimerit să fiu singur!... Ia te uită ce poftă de mîncare au!... — Şi rîzînd, a continuat să bulgărească omul de zăpadă.

Pe mine m-a trecut un fior. Ştiam că în urmă cu cîteva săptămîni, lupii mîncaseră viţeaua lui Tănase acarul şi mai auzisem şi pe un mecanic povestind că în munţii Oltului, în timpul unei înzăpeziri, lupii au sărit la frînarul adormit al ultimului vagon şi pînă să prindă oamenii de veste, n-au mai lăsat din el decît bocancii şi felinarul... Nu pricepeam ce lupi îl ameninţau pe Fane Grădeanu.

— Ai înţeles?... In cinci minute să pornim! Conduci locomotiva, sau...

Ofiţerul striga, arătîndu-şi ceasul de buzunar. Cînd au trecut cele cinci minute, şi-a îndreptat pistolul spre mecanic. Fane Grădeanu a clipit hîtru şi i-a spus cu voce domoală:

— Bine don' locotenent! Dacă „chiar" dumneavoastră îmi ordonaţi... Dar cine-mi garantează că mai rămîn întreg atunci cînd muncitorii vor vedea ce plocon le aduc?

— Armata Romînă, domnule! — A răspuns ofiţerul.

— Da... Armata Romînă... Armata Romînă, ziceţi? Dar Armatei Romîne, cine-i garantează?

Ofiţerul a pălit. A încercat să spună ceva, dar vorbele i s-au încurcat. Deodată obrajii i s-au umplut de roşeală şi a răcnit:

— Cum?! Indrăzneşti!... Indrăzneşti tu, un păduche? Ca pe-un păduche te strivesc!... Soldat, arm' la ochi!

Soldaţii şi-au ridicat armele. Imi era peste putinţă să pricep ce vor face. Totul părea o joacă şi chipul mecanicului cu zîmbetul acela batjocoritor mă încredinţa că nu se putea întîmpla nimic rău. Dar un soldat, cel care se afla numai la un pas de noi, cînd şi-a ridicat arma, l-a împuns pe mecanic în spate. Fane Grădeanu s-a răsucit spre el şi i-a aruncat o uitătură grea.

— Ţineţi jucăria tată... Tot e bună să sperii vrăbiile cu ea. Nu mai tot ghionti, c-o paţi rău!

— Soldat! Nu te lăsa intimidat... Îi arăt eu cum să respecte armata romînă. — A strigat ofiţerul. — Pe el... Pe el! Umflaţi-l, şi la locomotivă!...

— Uşurel puişorilor! — a strigat Fane Grădeanu. Merg singur. Nu vă năpustiţi pe om cînd nu v-a făcut niciun rău, că o nimeriţi ca Eremia cu oiştea-n gard! Hai Fănuţă tată la locomotivă... Să vedem ea ce zice; vrea să-i ducă?

Mie mi-a venit să chicotesc a rîs. Cum să întrebi o locomotivă? Dar mai bine mi-aşi fi înghiţit limba, căci chiar atunci s-a întîmplat lucrul acela pe care nu-l voi uita toată viaţa.

Ajunsesem la locomotivă. Fane Grădeanu s-a aplecat spre mine şi mi-a zis cu o voce atît de tremurătoare şi aspră în acelaşi timp, că mi s-a făcut frică:

— Fugi, tizule! Aici o să fie groasă!... Fugi!

N-am fugit imediat. Aşa am apucat de l-am văzut pe Grădeanu căţărîndu-se grăbit în cabina locomotivei. Rîdea şi-i zicea locotenentului:

— N-o să vrea don' locotenent... Zău n-o să vrea!...

Locotenentul stătea ţeapăn pe scăriţa locomotivei, strîngînd pistolul şi muşcîndu-şi buza de jos.

— Nici-un cuvînt! Trage la vagoane!...

— Dacă spun eu că nu vrea! Nici cu mine, şi nici cu altul pe care l-aţi putea forţa să vă ducă! Nu vrea!... Ui-te colea:

Şi deodată sub locomotivă se revărsă tot jarul din cuptor. Ştiam, mecanicul vroia să înţepenească locomotiva, s-o răcească pe linie. S-a pornit un şuierat prelung şi aburii din cazan au năvălit pe toate ţevile. Cărbunii aprinşi au bolborosit înfundat sub ploaia de apă fierbinte şi locomotiva, cu soldaţi cu tot, a dispărut într-un nor gros de aburi înnecăcioşi. Doar cîinele lup a sărit înnebunit, strîngîndu-şi coada între picioare.

In clipa aceea, am auzit rîsul lui Fane Grădeanu şi cuvintele:

Vă spusei că nu vrea!... Acu luaţi-o de vreţi în cîrcă şi căraţi-o la...

Ultimul cuvînt î-a fost acoperit de o împuşcătură.

— Soldat! Ai văzut!... Eşti martor! Am fost în legitimă apărare!... Dumnezeu' lui, că era să mă...

Cînd aburii s-au ridicat, l-am văzut pe Fane Grădeanu răsturnat peste uşiţa locomotivei, privind parcă mirat la sîngele ce-i picura din piept, pe cărbunii încă aprinşi.

IOAN GRIGORESCU

CRONICA TEATRALA

„Hangiţa" de Goldoni

în interpretarea Teatrului de Stat din Reşiţa

M. Ghimpu

Unii din spectatorii care au venit la Teatrul Armatei să vadă „Hangiţa" de Goldoni în interpretarea ansamblului Teatrului de Stat din Reşiţa, vor fi rămas surprinşi intrînd în sală. Cortina trasă înlături, cu mult înainte de începerea spectacolului, lăsa liber vederii decorul exteriorului unui han, cum se găseau multe în Florenţa anilor 1753. Nici o altă lumină decît cea a sălii nu lumina scena. Scaune şi mese strînse, geamuri închise, curtea goală. Dar chiar acei dispuşi să opineze la început pentru o eventuală „neglijenţă", şi-au putut da repede seama — după cea dintîi bătaie a gongului şi a năvălirii din focarul reflectoarelor a „primelor raze de răsărit de soare", că era vorba în fapt de vădita intenţie a regizorului de a marca în acest fel una din laturile specifice ale comediilor lui Goldoni, comedii descinse în filiaţie directă din acea atît de populară „Commedia dell'arte" care se reprezenta la vremea ei sub cerul liber pe nişte estrade montate în pieţele publice. Readucînd în tiparele comediei acel teatru al străzii, dominat îndeosebi de libera fantezie şi puterea de improvizaţie a actorului în contact direct cu spectatorul, Goldoni i-a păstrat pilonul comic popular, al rîsului sănătos, ce izvora tocmai din acest contact nemijlocit cu mulţimile.

In Italia secolului al 18-lea, în Republica Veneţiei în plină decadenţă şi descompunere, Carlo Goldoni a ridicat tradiţia comicului popular, care a strălucit peste două secole în „Commedia dell'arte" la un nivel mai înalt, clarificîndu-i obiectivele, orînduindu-i armele şi mijloacele satirei în aşa fel încît ele să servească maselor largi în cunoaşterea viciilor şi scăderilor nobililor asupritori şi aprecierii şi preţuirii propriilor şi minunatelor virtuţi.

Critica muşcătoare la adresa aristocraţiei corupte, intrată în putrefacţie şi exaltarea calităţilor omului simplu, vădesc caracterul avansat al concepţiilor social politice ale autorului, limitate desigur, pe de o parte de lipsa de maturitate — la acea vreme — a burgheziei italiene şi în special a celei veneţiene, (Goldoni s-a născut şi a trăit mult timp în oraşul dogilor), burghezie care nu se ridicase încă pînă la lupta revoluţionară împotriva societăţii feudale.

In „Hangiţa" Goldoni îşi rîde de decrepitul şi scăpătatul marchiz de Forlipopoli care nu încetează să se laude că „eu sînt cineva" după cum nu-l iartă de vălul ridicolului nici pe contele de Albafiorita, sau pe cavalerul de Rippafrata. Ciocnirea dintre conte — proaspăt îmbogăţit care şi-a cumpărat pe bani titlul de nobleţe — şi marchiz — nobil de viţă veche, dar în plină decădere — prefigurează viitoarele conflicte mai ascuţite pe plan de clasă şi lasă să se înţeleagă evident caracterul ineluctabil al înfrîngerii celui dintîi. Dar Mirandolina, omul simplu, îi respinge şi îşi rîde cu egală poftă de amîndoi, preferîndu-l pe tînărul chelner Fabricio. „Vă mulţumesc domnilor — se adresează ea cu vădită ironie, celor doi — conte şi marchiz — numai că eu de zestre n-am nevoie. Sînt o biată fată, fără graţie, fără strălucire şi nu pot trezi sentimente de dragoste oamenilor... sus puşi. Pe cînd lui Fabricio îi sînt dragă şi eu pe el îl iau chiar dacă-i sărac lipit".

Dar nici intriga comediei — care constă în farsa pe care isteaţa Mirandolina o joacă îngîmfatului şi nu mai puţin ridicolului cavaler de Rippafrata „duşmanul de moarte al femeilor şi al dragostei" — nu e mai puţin plină de sens şi de adresă satirică. Caraghiosul cavaler, care se crede mai puternic decît sentimentele omeneşti şi încearcă să ridice la rangul de virtute şi forţă falsitatea propriei sale vieţi, se prăbuşeşte iute — sub farmecul graţiilor Mirandolinei, care îi pune în şagă gînd rău. Şi vorbele lui sună atunci tot atît de ridicol ca şi zgomotul unui butoi gol rostogolit pe caldarîm.

Ironia autorului nu o iartă însă nici pe Mirandolina în măsura în care, întrebuinţînd cu vicleşug forţa ei de seducţie pentru a-l cuceri pe cavaler, ea ne dezvăluie o trăsătură nu dintre cele mai lăudabile ale acelui „etern feminin", asupra căruia Goldoni nu uită de altfel să facă remarca sa în final: „iar vouă, care rîdeţi de noi — spune autorul prin gura eroinei sale — vă dau acest sfat pentru liniştea şi paza inimii voastre; de s-ar întîmpla să cădeţi în mrejele unei femei, gîndiţi-vă la dibăciile hangiţei a cărei poveste o cunoaşteţi...!"

Colectivul Teatrului de Stat din Reşiţa — căruia pe bun temei i s-ar putea reproşa nejusta orientare în ansamblu a repertoriului pe stagiunea 1954—1955 (din şapte piese reprezentate, numai una a fost din dramaturgia romînească) — trebuie, în cazul limitat al acestui spectacol, să i se recunoască efortul de a reprezenta în bune condiţii de regie şi interpretare o comedie a unui clasic atît de apreciat şi azi de spectatori.

Dan Radu Ionescu — regizorul spectacolului — a pornit de la o bună înţelegere a textului lui Goldoni şi a intenţiilor autorului, orientînd în general spectacolul înspre sublinierea sensurilor care se desprind din el dincolo de farsă. Cu rare excepţii, linia comicului nu a depăşit nici ea limita conţinutului pe care-l exprima fiecare personaj şi situaţie. Una din aceste excepţii este de pildă inutila şi nejustificata şarjare pe un comic buf a „slugii cavalerului" (Ştefan Burcescu), personaj făcînd şi el parte din acei oameni simpli de care în nici un fel nu-şi propune a rîde Goldoni. In schimb Fabricio (Valenttino Dain) rămîne şters, lipsit de strălucire şi umor mai cu seamă că în sarcina lui cade să demonstreze spectatorului justeţea alegerii pe care o face pînă la urmă Mirandolina. Lucrul ni se pare cu atît mai de reproşat cu cît prin alegerea lui Vasile Cosma în cavalerul de Rippafrata — distribuire care, în ce priveşte chipul fizic al interpretului, a trebuit probabil să ţină seamă de unele condiţii obiective ale componenţei ansamblului de actori — preferinţele în final ale hangiţei apar mai mult forţate de autor decît izvorîte din cugetul şi sentimentele Mirandolinei. In plus, Vasile Cosma — care dovedeşte şi cu acest prilej multe şi reale calităţi artistice — pune în jocul lui atîta „sinceritate" încît reacţia pe care o produce în spectatori nu este zîmbetul în faţa unui infatuat ridicol, ci mai degrabă compasiunea pentru nefericirea ce i s-a întîmplat. Interpretul cavalerului Rippafrata, în cele mai multe prilejuri de-a lungul rolului, îşi „salvează personajul", nu-l priveşte şi nu-l realizează de pe o consecventă poziţie critică, cum face cu mult succes bunăoară Constantin Barcaroiu în rolul marchizului. O insuficient de clară atitudine critică faţă de rol vădeşte şi Victor Ionescu în contele de Albafiorita. Recunoscînd interpretului calităţi în ceea ce priveşte verva în replică şi vioiciunea mişcărilor în scenă, rămîn încă serioase deficienţe pe linia exprimării profilului moral al personajului. Şi Albafiorita intră în rîndul celor satirizaţi de Goldoni. Personajul deşi nu ne este prezentat de autor cu virulenţa satirii în care îl îneacă pe marchizul de Forlipopoli, nu suportă mai puţin aciditatea ironiei lui Goldoni care îi dezvăluie infatuarea şi cinismul, goliciunea sufletească caracteristică tuturor de-o seamă cu el, acelora care atunci ca şi azi cred în atotputernicia banului ca singură şi sigură modalitate de a obţine tot în viaţă, inclusiv dragostea.

Mirandolina (Marina Başta) dă prin alegerea pe care o face răspunsul cuvenit unei astfel de concepţii. Desfăşurînd în linii generale un joc nuanţat, nu lipsit de graţie şi fantezie, interpreta hangiţei este însă pe alocuri inegală, scăzînd din verva şi autenticitatea personajului (aceasta mai ales în aparteuri şi monoloage). Adăugind la acestea aprecieri asupra interpretării, compoziţiile reuşite ale lui Ninon Florescu şi Marilena Taraş în Ortansa şi Dejanira, merită îndeosebi relevate decorurile lui Victor Mihăescu, care — în nota epocii — au creat un cadru corespunzător spectacolului.

Prezentînd la Bucureşti unul din spectacolele sale reuşite, Teatrul de Stat din Reşiţa a confirmat odată în plus posibilităţile sale de dezvoltare, aducînd în acelaşi timp o mărturie grăitoare despre succesele tot mai mari pe care le obţin teatrele din provincie în străduinţa lor de a ridica continuu valoarea muncii lor artistice pe temeiul unui repertoriu de înaltă calitate şi exigenţă.

Scenă din piesa „Hangiţa".

Noi traduceri din literatura clasică rusă

Noi lucrări din literatura clasică rusă, tipărite în Editura Cartea Rusă vor apare în vitrinele librăriilor în următoarele luni.

Astfel, în colecţia „Biblioteca pentru toţi" se va tipări un volum cuprinzînd 4 dintre cele mai frumoase poeme ale lui Mihail Lermontov „Demonul", „Mţîri", „Boierul Orşa" şi „Cîntecul despre ţarul Ivan Vasilievici şi vrednicul neguţător Kalasnikov". Poemele sînt traduse de poetul George Lesnea.

Din opera lui I. A. Goncearov va apare celebrul roman „Oblomov". Traducerea lui este realizată de Şt. Velisar Teodoreanu.

Cititorii care urmăresc apariţia volumelor din ciclul de „Opere" de Cehov, vor găsi curînd în librării cel de al treilea volum în care sînt incluse 87 de schiţe din creaţia marelui scriitor rus. Printre cele mai reprezentative schiţe din acest volum se numără: „Bucătăreasa se mărită", „Majurul Prişibeev", „Taşka", „Din amintirile unui ziarist".

O seamă de povestiri scrise de Lev Tolstoi în prima sa perioadă de activitate literară vor forma volumul al doilea de „Opere", „Amintiri din Caucaz", „Povestiri din Sevastopol", „Viforniţa", „Doi husari", sînt cîteva din titlurile povestirilor din acest volum a căror traducere este semnată de Ion Frunzetti, Valeria Sadoveanu şi Ecaterina Antonescu.

Admiratorii operei marelui pictor rus Ilia Repin vor afla din volumul „Amintiri dragi" lucruri deosebit de interesante povestite de Repin cu privire la viaţa, studiile şi formarea sa ca artist. Amintirile sale despre Stasov, Kramskoi, Serov, Lev Tolstoi, ocupă un loc important în această culegere.

„Mama" de Gorki, una din cărţile cele mai preţuite în lumea întreagă apare în curînd în cea de a 5-a ediţie. Traducerea acestei noi ediţii a fost făcută de maestrul Cezar Petrescu.

In curînd, vor intra în tipografie traducerile în limba maghiară ale lucrărilor „Fata căpitanului" de Puşkin şi „Părinţi şi copii" de Turgheniev.

(Agerpres)

Funeraliile academicianului Ştefan Vencov

Simbătă după amiază au avut loc funeraliile academicianului Ştefan Vencov profesor şef de catedră la Institutul politehnic din Bucureşti, membru în colectivul de conducere al Institutului de fizică al Academiei R.P.R.

In cursul dimineţii, numeroşi academicieni, oameni de ştiinţă şi cultură, studenţi, prieteni, au venit în aula Academiei R.P.R. să aducă un ultim salut dispărutului. La catafalc au fost depuse coroane din partea Prezidiului Marii Adunări Naţionale, a Prezidiului Academiei R.P.R., Comitetului Naţional pentru Apărarea Păcii, Ministerului Invăţămîntului, Institutului politehnic din Bucureşti, etc. La catafalc se găsesc de asemenea coroanele depuse pe sicriul defunctului din partea unor instituţii centrale din R.D. Germană a Prezidiului Camerii Populare a R. D. Germane, Prezidiului Academiei Germane de Ştiinţe, Ministerului Afacerilor Externe al R. D. Germane, Consiliului german al luptătorilor pentru pace, etc.

In jurul catafalcului fac ultima gardă academicienii: I. Murgulescu, St. S. Nicolau, S. Stoilov, Iorgu Iordan, H. Hulubei, C. D. Neniţescu, V. Malinschi şi Traian Negrescu.

La ora 14 a avut loc adunarea de doliu.

A luat cuvîntul acad. St. Milcu, secretar prim al Academiei R.P.R. Academia R.P.R — a spus vorbitorul — a pierdut prin dispariţia academicianului Ştefan Vencov un membru devotat, un distins om de ştiinţă, un organizator experimentat şi un bun tovarăş.

Numeroase şi importante au fost răspunderile ce i-au fost încredinţate. Totdeauna academicianul Vencov le-a rezolvat cu o modestie, o stăruinţă şi o competenţă unanim recunoscute. Calităţile sale au fost cu deosebire dovedite în sarcina de prim-secretar al Academiei R.P.R. In acest post de răspundere academicianul Vencov a depus o muncă devotată, consacrîndu-se integral rezolvării problemelor pe care le-a pus dezvoltarea Academiei în ultimii trei ani.

In aceste momente triste — a spus în încheiere vorbitorul — conducerea Academiei R.P.R. exprimă regretul de a fi pierdut pe neaşteptate şi în plină putere de muncă pe acela care a fost tovarăşul — şi pentru mulţi dintre noi prietenul Ştefan Vencov.

A luat apoi cuvîntul W. Eggerath, ambasadorul R.D. Germane la Bucureşti. Guvernul R.D. Germane şi Comitetul Central al Partidului Socialist Unit din Germania — a spus vorbitorul — m-au însărcinat să vă exprim dvs. tuturor, adînci condoleanţe pentru greaua pierdere încercată prin dispariţia omului de ştiinţă mult apreciat, şi în ţara noastră, a luptătorului curajos pentru pace şi un viitor fericit al popoarelor — care a fost Ştefan Vencov.

Din partea secţiei de ştiinţe matematice şi fizice a Academiei R.P.R. a vorbit acad. S. Stoilov care a spus printre altele: Ştefan Vencov a fost unul dintre primii membri ai Academiei R.P.R., unul din aceia care — încă de la primii paşi ai instituţiei noastre şi pînă în ultimele momente ale vieţii lui, a fost alături de noi.

Ca prim secretar al Academiei R.P.R., nu a slăbit nici un moment interesul permanent, grija continuă, pe care el le purta problemelor specifice secţiei căreia îi aparţinea. Distins, cercetător ştiinţific, Ştefan Vencov a dat fizicii moderne lucrări interesante şi valoroase.

Conf. univ. Florica Mezincescu, vicepreşedinte al Comitetului Naţional pentru Apărarea Păcii din R.P.R. a vorbit despre rodnica activitate a academicianului Ştefan Vencov în mişcarea pentru pace din ţara noastră.

A vorbit apoi acad. Eugen Bădărău. Noi l-am cunoscut şi am conlucrat cu Ştefan Vencov o lungă parte din viaţa lui şi a noastră — a spus vorbitorul. Am văzut zi de zi preocuparea şi munca lui pentru ridicarea învăţămîntului universitar la un nivel superior, pentru dezvoltarea cercetărilor ştiinţifice în ţara noastră, pentru pace şi colaborare internaţională.

Amintirea lui Ştefan Vencov va dăinui vie în memoria noastră.

Prof. univ. C. Dinculescu, membru corespondent al Academiei R.P.R., rectorul Institutului politehnic din Bucureşti a vorbit despre activitatea didactică şi ştiinţifică a academicianului Ştefan Vencov.

Institutul politehnic din Bucureşti — a spus vorbitorul — va păstra vie amintirea academicianului Ştefan Vencov şi se va strădui să continue opera luminoasă începută de el, de ridicare a învăţămîntului ştiinţelor fizice în institutele tehnice superioare, la un nivel din ce în ce mai înalt.

Inhumarea a avut loc la cimitirul Ghencea.

La ceremonia funebră a luat cuvîntul acad. Şerban Ţiţeica care a vorbit despre personalitatea academicianului Ştefan Vencov şi despre valoroasa sa activitate ştiinţifică în domeniul fizicei.

In numele studenţilor academicianului Ştefan Vencov a vorbit studentul Nicolae Stanciu.

Au fost prezenţi Richard Zankner, secretar al Comitetului Păcii din R. D. Germană şi Erna Weise, corepetitoare la opera de stat din Berlin care se află în ţara noastră în cadrul „Vacanţelor păcii".

O gardă de onoare cu muzică şi drapel dă onorul.

Răsună apoi salvele gărzii de onoare urmate de acordurile solemne ale Imnului R.P.R. (Agerpres)

Adunare de doliu în oraşul Karl-Marx din R. D. Germană

BERLIN 10 (Agerpres). — In după amiaza zilei de 8 septembrie, în oraşul Karl-Marx din R. D. Germană a avut loc o adunare de doliu în memoria acad. prof. Ştefan Vencov.

Au luat parte delegaţii străini care au participat la „Zilele păcii" organizate de Comitetul German al Păcii, reprezentanţi ai Consiliilor de pace din regiunea Karl Marx şi ai consiliilor comunale, precum şi un mare număr de oameni ai muncii. A fost de faţă ambasadorul plenipotenţiar şi extraordinar al R.P.R. Gheorghe Stoica.

Au luat cuvîntul primarul general al oraşului Karl Marx, Bertran, vice-preşedinta consiliului raional pentru pace, dr. Mende. In numele delegaţilor străini care participă la manifestările din cadrul „Zilelor Păcii" a vorbit Pauli Nieminen, delegatul Comitetului de Pace din Finlanda.

In dimineaţa zilei de 9 septembrie la aeroportul Schonefeld din Berlin, de unde avionul cu corpul neînsufleţit al acad. prof. Ştefan Vencov a plecat spre ţară, a avut loc un miting de doliu.

Au participat Paul Wandel, secretar al C.C. al P.S.U.G., dr. Harig, secretar de stat pentru învăţămîntul superior, Fritz Grose, membru în Colegiul Ministerului de Externe al R.D.G. şi alte persoane oficiale.

Au luat parte de asemenea reprezentanţi ai consiliilor pentru pace din Berlin şi din alte oraşe ale R.D.G.

Au luat cuvîntul Gheorghe Stoica, ambasador plenipotenţiar şi extraordinar al R.P.R., D. Kleinschmidt în numele Prezidiului Comitetului German al Păcii şi Paul Wandel, secretar al C.C. al P.S.U.G.

Au fost depuse coroane din partea C.C. al P.S.U.G., Prezidiului Camerei Populare a R.D.G., Comitetului German al Păcii, Ministerului de Externe al R.D.G., Academiei de ştiinţe a R.D.G., Societăţii pentru Relaţiile culturale cu Străinătatea, din R.D.G., Consiliilor pentru pace din Berlin, Potsdam, Cotbus, Frankfurt pe Oder, Konigswusterhausen.

A fost depusă de asemenea o coroană din partea Ambasadei R.P.R. la Berlin.

Turneul Filarmonicii de Stat „George Enescu" în R. Cehoslovacă

In cadrul acordului de colaborare culturală dintre R.P.R. şi R. Cehoslovacă, la sfîrşitul săptămînii viitoare va părăsi ţara plecînd în republica prietenă orchestra simfonică a Filarmonicii de Stat „George Enescu" sub conducerea maestrului George Georgescu, artist al poporului, laureat al Premiului de Stat. Orchestra va avea ca solişti pe pianista Silvia Şerbescu, artistă emerită a R.P.R., pe violonistul Ion Voicu, artist emerit al R.P.R., laureat al Premiului de Stat şi violoncelistul Vladimir Orlov, laureat al Festivalurilor Mondiale ale Tineretului şi Studenţilor de la Bucureşti şi Varşovia.

La Praga, orchestra simfonică a Filarmonicii de Stat „George Enescu" va da două concerte, după care va întreprinde un turneu în principalele oraşe din R. Cehoslovacă.

Mai multă atenţie recepţionării şi păstrării produselor recoltate

Pe marginea lipsurilor existente în regiunea Cluj

In regiunea Cluj, recepţionarea cotelor decurge în mod nesatisfăcător.

Una din cauzele acestei stări de lucruri o constituie faptul că organele de conducere ale centrului regional de recepţionare n-au luat din timp măsurile corespunzătoare pentru asigurarea bazelor de recepţie cu capacităţi necesare de înmagazinare. Astfel la baza de recepţie Aiud, unde nu există spaţiu suficient de înmagazinare, ţăranii muncitori sînt siliţi să-şi piardă vremea întîrziind prin aceasta lucrările de pregătire a însămînţărilor de toamnă.

Tărăgănelile în recepţionarea cotelor sînt provocate şi de unii salariaţi ai bazelor de recepţie, care nu-şi îndeplinesc cum se cuvine îndatoririle. La baza Aiud în lipsa şefului bazei de recepţie, contabilul bazei lipseşte nemotivat de la serviciu, umblă în stare de ebrietate, nu se îngrijeşte de plata cotelor. La o altă bază de recepţie din acelaşi raion — baza Unirea — decalajul dintre treieriş şi colectare e mare; socotelile bazei sînt încîlcite, evidenţa este în urmă cu cel puţin 20 de zile.

La alte baze de recepţie, munca de recepţionare a cotelor este întîrziată prin anumite greşeli făcute la calcularea diferenţelor de calitate. La baza de recepţie Gherla, de pildă, ţăranilor muncitori din comuna Sic li s-a reţinut aceeaşi diferenţă de calitate, deşi au avut diferite cantităţi de cereale predate; acest lucru a dat loc la nemulţumiri şi tărăgăneli în predarea cotelor. Lucruri asemănătoare s-au petrecut şi la bazele de recepţie din raionul Beclean.

Sînt apoi cazuri cînd spaţiul existent al magaziilor nu este just folosit. Deşi s-au dat dispoziţii ca cerealele predate să se usuce mai întîi pe o suprafaţă mai mare, să fie apoi lopătate şi transportate într-o încăpere corespunzătoare a bazei, la baza de recepţie Gîrbou, din raionul Jibou, cerealele uscate au fost lopătate la un loc cu cerealele umede. Acest lucru s-a petrecut şi la alte baze de recepţie, periclitînd cerealele recepţionate.

Mai sînt unele cazuri în care pierderile de recoltă se datoresc lipsei de vigilenţă a organelor de colectare. Datorită lipsei de vigilenţă a organelor de colectare chiaburul Iosif Onuţa din comuna Stîrciu, raionul Zalău, a putut să sustragă 150 kg. grîu din uiumul ce trebuia predat statului.

De aceste lipsuri sînt vinovate în primul rînd organele regionale de recepţionare în frunte cu tov. Crişan, directorul C.R.R. Cluj. Conducerea acestui centru regional nu s-a preocupat de pregătirea temeinică şi din timp a acţiunii de recepţionare a cerealelor, de asigurarea spaţiilor necesare de înmagazinare, n-a controlat în suficientă măsură felul cum îşi desfăşoară munca bazele de recepţie, n-a luat măsuri operative pentru lichidarea lipsurilor existente.

Nici comitetele executive ale sfaturilor populare — în frunte cu cel regional — n-au acordat din timp atenţia cuvenită acestei importante probleme de stat. Munca dusă de organele de recepţionare n-a fost controlată în suficientă măsură, iar conducerile bazelor de recepţie n-au fost trase la răspundere pentru vina salariaţilor lor.

Se cere de urgenţă o cotitură în această privinţă. Se impune să se asigure şi înmagazinarea porumbului prin refacerea arioaelor de anul trecut şi prin terminarea construcţiilor de pătule şi coşare. Evidenţa produselor trebuie ţinută cu rigurozitate nu numai la bazele de recepţie, ci şi la sfaturile populare comunale. Borderourile predate de delegaţii de convoi trebuie descărcate zilnic la sfaturi, unde trebuie să existe o situaţie centralizatoare zilnică pe comună, pe sat şi pe produsele predate. In felul acesta se va putea cunoaşte în permanenţă situaţia colectărilor, se vor putea îndruma acei care ar întîrzia cu predarea cotelor.

Un accent deosebit trebuie pus pe intensificarea muncii politice la bazele de recepţie, în fruntea cărora trebuie să se situeze deputaţii, fruntaşii la predarea cotelor. De asemenea trebuie popularizată în rîndul celorlalte baze munca bazelor de recepţie fruntaşe ca Rîciu din raionul Sărmaş, Gilgău din raionul Dej, etc. Numai astfel se va putea impulsiona ritmul colectărilor se va putea înlătura decalajul dintre treieriş şi colectări, existent în regiunea Cluj.

MIRCEA SCRIPCA
corespondentul „Romîniei libere" în regiunea Cluj

IN EDITURA DE STAT PENTRU LITERATURA POLITICA
au apărut în broşură:

N. S. HRUŞCIOV — Cuvîntare rostită la adunarea festivă pentru sărbătorirea celei de-a 11-a aniversări a eliberării Rominiei
14 pag. *10 bani*

GH. GHEORGHIU-DEJ — Cuvîntare rostită la adunarea festivă pentru sărbătorirea celei de a 11-a aniversări a eliberării Rominiei.
46 pag. *55 bani*

S P O R T

Al treilea meci al rugbiştilor bucureşteni în Anglia

LONDRA 10 (Agerpres). — Simbătă după amiază, pe stadionul Twickenham din Londra, în prezenţa a peste 20.000 de spectatori, echipa de rugbi a oraşului Bucureşti a susţinut cel de al treilea şi ultimul meci al turneului pe care l-a întreprins în Anglia. Rugbiştii romîni au jucat împotriva puternicei echipe metropolitane „Harlequins", care a aliniat o formaţie întărită cu cei mai buni jucători de la echipele universităţilor Oxford şi Cambridge.

După un joc dîrz disputat şi apreciat ca cel mai frumos din cele trei susţinute de echipa romînă în Anglia, întîlnirea s-a terminat cu rezultatul de 9—9.

Jocul a început în nota de superioritate a echipei londoneze care a obţinut două încercări în primele 14 minute. Gazdele nu au reuşit să transforme loviturile astfel că tabela de marcaj indica 6—0 în favoarea lor. In minutul 19 echipa Harlequins îşi măreşte avantajul la 9—0 printr-o lovitură de pedeapsă. Rugbiştii romîni nu se descurajează, ba dimpotrivă, joacă mai bine şi preiau iniţiativa, reducînd scorul în minutul 24 tot printr-o lovitură de pedeapsă realizată de Titi Ionescu.

După pauză, londonezii slăbesc ritmul în timp ce selecţionata Bucureştiului domină insistent, făcînd un joc de înaltă factură. In minutul 70 Titi Ionescu înscrie cu o frumoasă lovitură de picior căzută, iar 5 minute mai tîrziu Moraru culcă balonul în terenul de ţintă al echipei Harlequins. Scorul este de 9—9 şi echipa noastră poate să cîştige dar Titi Ionescu ratează lovitura aşezată. In ultimele minute Penciu execută o lovitură de picior de la centru însă balonul întîlneşte bara, astfel că întîlnirea se termină nedecis.

Cu partida de la Londra echipa de rugbi a oraşului Bucureşti, jucînd în compania celor mai bune formaţii engleze şi-a încheiat turneul în Anglia, ale cărui rezultate pot fi apreciate ca pozitive. Rugbiştii noştri au cîştigat o partidă (19—3) cu Swansea, au pierdut una la limită (3—6) cu Cardiff, iar cea de a treia s-a terminat la egalitate (9—9). Scorul total al celor trei întîlniri este de 31—18 în favoarea echipei Bucureştiului.

Lucrările Congresului Uniunii Internaţionale de Tir

Simbătă au continuat la Bucureşti lucrările Congresului Uniunii Internaţionale de Tir (U.I.T.). Principala problemă la ordinea de zi a constituit-o organizarea campionatelor mondiale din anul 1958, cerută de U.R.S.S., Elveţia şi Egipt. Cu majoritate de voturi congresul a atribuit organizarea campionatelor Uniunii Sovietice.

In continuare, congresul a luat în discuţie regulamentul de organizare al campionatelor mondiale. Apoi s-au adus unele modificări statutului U.I.T. Propunerea pentru omologarea ca recorduri mondiale a performanţelor obţinute la jocurile olimpice şi campionatele europene nu a fost acceptată de congres. Prezidiul congresului a primit din partea U.R.S.S. R. F. Germane şi R. P. Ungare cupe challange care vor fi decernate la campionatele europene.

Viitoarea şedinţă a congresului va avea loc în ziua de 15 septembrie.

Intrecerile pentru obţinerea insignei de maestru trăgător

La poligonul Tunari, unde se deschide astăzi prima ediţie a campionatelor europene de tir, au continuat simbătă după amiază întrecerile pentru obţinerea insignei de maestru trăgător.

In proba de armă liberă poziţia în genunchi, baremul de 385 puncte a fost realizat şi depăşit de 11 concurenţi. Cel mai bun rezultat l-a obţinut Sundberg (Suedia) — 395 puncte. In proba de armă liberă, poziţia culcat (barem 395 puncte), insigna a fost obţinută de 14 trăgători. Iugoslavul Markovic a realizat cel mai bun rezultat — 399 puncte. La armă militară (baremul 505) 23 de concurenţi au cucerit insigna. Cel mai bun rezultat Krişnevski (U.R.S.S.) — 536 puncte.

In concursul de skeet (standard 47 puncte), numai 6 trăgători au cucerit insigna.

Ziua a doua a campionatului republican de atletism

CLUJ (de la trimisul nostru) Probele din cea de a doua zi a campionatului republican de atletism individual pe anul 1955 s-au desfăşurat ieri după amiază pe stadionul „Gheorghe Gheorghiu-Dej" din Cluj. Un fapt îmbucurător constatat cu acest prilej este acela că toţi cîştigătorii probelor (cu excepţia celor din proba 4x400 m. băieţi) au realizat performanţe care le dă dreptul să intre în posesia titlurilor de campioni republicani în anul în curs. Cea mai frumoasă comportare a avut-o fără îndoială atleta Ana Roth care cu o aruncare de 13,94 m. a stabilit un nou record al ţării. Vechiul record era de 13,54 m. şi aparţinea aceleeaşi atlete. Maestra sportului, Alexandra Sicoe a mai adăugat la cele două titluri cîştigate în prima zi de întreceri încă o victorie, terminînd pe primul loc în proba de 200 m. plat. Rezultatul său de 25"1 se află la numai o zecime de recordul ţării. Un rezultat neaşteptat a fost înregistrat la săritura în înălţime bărbaţi, unde Alexandru Merică a ocupat primul loc.

In proba de 100 m. plat, desfăşurată în prima zi de concurs a fost dat cîştigător Ion Wiesenmayer. In urma consultării fotografiei făcută la linia de sosire, s-a constatat că cîştigătorul real al probei este Mircea Pop (Ştiinţa).

Iată o parte din rezultatele tehnice înregistrate în cea de a doua zi de concurs: **80 m. garduri:** 1. Ana Şerban 11"7; 2) Silvia Băităgescu 11"9; **200 m. plat băieţi:** 1) Lotar Marx 21"8; 2) Alexandru Stoenescu 22"1; **800 m. plat băieţi:** 1) Aurel Palade Ursu 1'53"1; 2) Mihai 1'53"3; **Inălţime băieţi:** 1) Alexandru Merică 1,97 m; 2) Ion Soeter 1,94 m; **4 x 400 m. băieţi:** 1) echipa Ştiinţa cu timpul 3'22"3; 2) echipa Recolta cu 3'22"9; **3000 m. obstacole:** 1) C. Aioanei 9'12; 2) Strzelbinski 9'18"8; **Suliţă:** 1) Iulius Iordan 67,37 m; 2) Dumitru Zamfir 66,80 m.

Intrecerile vor lua sfîrşit azi.

Finalele campionatelor individuale de box ale R. P. R.

Cea de a şasea reuniune de box din cadrul finalelor campionatelor individuale ale R.P.R. desfăşurată aseară pe stadionul Republicii a cuprins o serie de meciuri care au plăcut celor 2.500 de spectatori prezenţi. Cel mai spectaculos meci a avut loc între M. Trancă (Dinamo) şi C. Ocneanu (Flacăra), doi valoroşi pugilişti din categoria semiuşoară. Dovedindu-se în real progres M. Trancă a repurtat o meritată victorie la puncte.

Iată alte rezultate tehnice mai importante; **cat. muscă:** St. Dumitrache (Dinamo) învinge la puncte pe L. Ambrus (C.C.A.), Toma Ilie (C.C.A.) dispune la puncte de P. Dumitrescu (Metalul), V. Csomortany (Dinamo) învinge la puncte pe I. Văduva (C.A. Cluj), Vintilă Vasile (Locomotiva) obţine victoria la puncte în faţa lui Gh. Hătis (Dinamo); **cat. cocoş:** C. Gheorghiu (Dinamo) dispune la puncte de Iulian Mihai (Dinamo), Zlătaru Ion (Voinţa) întrece la puncte pe Dinu Eugen (Metalul), **cat. pană:** Ilie Gheorghe (Dinamo) pierde la puncte în faţa lui Motea Zaharia (Metalul). Decizia discutabilă: St. Bogdan (C.C.A.) învinge la puncte pe D. Prunoiu (Progresul).

Astă seară de la ora 19,30 va avea loc o nouă reuniune. (Agerpres)

Finalele campionatului republican de nataţie

Intrecerile din ziua a doua a finalelor campionatului republican de nataţie au prilejuit dispute foarte dîrze, în cele mai multe probe, cîştigătorul fiind decis abia pe ultimii metri. In proba de 4x100 m. liber femei, echipa asociaţiei Ştiinţa a stabilit un nou record de junioare categoria I-a şi a II-a. Timpul înregistrat este de 5'37"2/10.

Ultimele probe ale campionatului se dispută astăzi cu începere de la ora 10 dimineaţa şi vor continua după amiază la ora 16. (Agerpres)

Turneul internaţional de şah de la Göteborg

Clasamentul după 15 runde se prezintă astfel: 1. Bronştein (U.R.S.S.) 11 puncte; 2-3 Keres (U.R.S.S.), Panno (Argentina), $9^1/_2$ puncte; 4. Ilivitki (U.R.S.S.) $8^1/_2$ puncte; 5—7 Petrosian (U.R.S.S.), Gheller (U.R.S.S.) Fuderer (Iugoslavia) 8 puncte; 8-9 Filip (R. Cehoslovacă), Szabo (R.P. Ungară) $7^1/_2$ puncte şi cîte o partidă întreruptă; 10-11. Pachman (R. Cehoslovacă), Pilnik (Argentina) $7^1/_2$ puncte; 12-13. Spasski (U.R.S.S.), Rabar (Iugoslavia) 7 puncte; 14. Najdorf (Argentina) $6^1/_2$ puncte; 15. Stahlberg (Suedia) 6 puncte şi o partidă întreruptă; 16. Guimard (Argentina) 6 puncte; 17-18. Unzicker (R.F. Germană), Bisguier (S.U.A.) $5^1/_2$ puncte; 19. Donner (Olanda) $4^1/_2$ puncte şi o partidă întreruptă; 20 Sliwa (R.P. Polonă) $4^1/_2$ puncte; 21 Medina (Venezuela) 3 puncte.

Informaţii

In cursul dimineţii de simbătă domnul Minoru Tanabe, preşedintele Asociaţiei pentru prietenia japono-sovietică însoţit de dl. Keita Hijikata, director la Dokuritsu Eiga Co ltd, membri ai delegaţiei comerciale japoneze care se află în ţara noastră au făcut o vizită la Consiliul General A.R.L.U.S.

Aici oaspeţii au avut o întrevedere cu tovarăşii Octav Livezeanu, vicepreşedinte al A.R.L.U.S.-ului, Eugen Rodan secretar al A.R.L.U.S.-ului şi alţi conducători ai A.R.L.U.S.-ului, interesîndu-se îndeaproape de activitatea Asociaţiei romîne pentru legăturile de prietenie cu U.R.S.S. Totodată ei au împărtăşit din experienţa în activitatea Asociaţiei pentru prietenia japono-sovietică.

★

Intre 11 şi 18 septembrie, va avea loc la Bruxelles Congresul internaţional al bibliotecilor şi centrelor de documentare organizat de un comitet internaţional prezidat de Pierre Bourgeois, preşedintele Federaţiei Internaţionale a asociaţiilor de bibliotecari.

Ţara noastră, care a fost invitată să participe la lucrările Congresului, va fi reprezentată de o delegaţie compusă din Ştefan Gruia, directorul Direcţiei biblioteci din Ministerul Culturii şi Mircea Maliţa, directorul bibliotecii Academiei R.P.R.

In zilele de 9 şi 10 septembrie a. c. a avut loc în oraşul Constanţa sub egida filialei A.S.I.T., o consfătuire tehnico-ştiinţifică cu privire la „Aplicarea principiilor amplasării perdelelor de protecţie a cîmpului agricol în stepa Dobrogei, în vederea obţinerii unei producţii maxime".

★

Intre 12-15 septembrie a.c., în aula Academiei R.P.R va avea loc consfătuirea cu privire la amenajarea pădurilor din ţara noastră. Consfătuirea este organizată de secţia de biologie şi ştiinţe agricole a Academiei, în colaborare cu Ministerul Agriculturii şi Silviculturii.

★

Simbătă dimineaţa s-a întors în Capitală delegaţia guvernamentală a Republicii Populare Romîne care a participat la deschiderea festivă a celui de al 16-lea Tîrg internaţional de mostre de la Plovdiv, R. P. Bulgaria.

★

Simbătă dimineaţa a sosit în Capitală delegaţia economică romînă care a participat la deschiderea Tîrgului internaţional de mostre de la Zagreb.

(Agerpres)

Conferinţa muncitorilor pe întreaga Germanie

BERLIN 10 (Agerpres). — A.D.N. transmite:

La 9 septembrie s-a deschis la Leipzig cea de a treia conferinţă a muncitorilor pe întreaga Germanie. La conferinţă participă 4.200 de muncitori, dintre care 3.700 de reprezentanţi ai clasei muncitoare din Germania occidentală şi Berlinul occidental. In aplauzele celor prezenţi, au luat loc în prezidiu: W. Ulbricht, prim-secretar al C.C. al P.S.U.G. şi vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri al R. D. Germane, membrii conducerii centrale a Uniunii Sindicatelor Libere Germane, activişti şi eroi ai muncii din R. D. Germană, reprezentanţi ai sindicatelor vest-germane şi ai unor mari întreprinderi din Germania occidentală.

R. Kirchner, membru în secretariatul conducerii centrale a Uniunii Sindicatelor Libere Germane, a prezentat un raport subliniind că această conferinţă pe întreaga Germanie dovedeşte comunitatea de interese între muncitorii germani, năzuinţa lor fierbinte de a realiza înţelegerea reciprocă în vederea soluţionării problemelor care afectează interesele lor vitale.

Apoi au început discuţiile la raport. Conferinţa îşi continuă lucrările.

★

BERLIN 10 (Agerpres). — TASS transmite: In şedinţa de închidere a lucrărilor celei de a 3-a conferinţe a muncitorilor din întreaga Germanie, a luat cuvîntul W. Ulbricht, prim secretar al C.C. al P.S.U.G., vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri al R. D. Germane.

El a subliniat că acordurile de la Paris sînt o piedică pentru unificarea Germaniei. De aceea, clasa muncitoare germană, precum şi toate forţele iubitoare de pace din Germania, trebuie să depună toate eforturile lor pentru a înlătura aceste piedici.

W. Ulbricht a citat cuvintele din declaraţia făcută la conferinţa de la Geneva de N. A. Bulganin, preşedintele Consiliului de Miniştri al U.R.S.S., potrivit cărora acordurile de la Paris nu pot fi înlăturate deodată şi că la aceasta ar putea contribui crearea unui sistem de securitate colectivă în Europa şi realizarea unei înţelegeri între statele care fac parte din cele două grupări din Europa. O astfel de cale, a subliniat W. Ulbricht, ar corespunde intereselor asigurării păcii şi securităţii în Europa şi ar contribui la unificarea paşnică cît mai grabnică a Germaniei.

Participanţii la conferinţă pe întreaga Germanie a muncitorilor au adoptat în unanimitate o rezoluţie care cheamă pe toţi muncitorii germani să depună toate eforturile în vederea unificării clasei muncitoare germane.

Chemăm pe toţi membrii sindicatelor vest-germane, se spune în rezoluţie, să organizeze un schimb de delegaţii de muncitori şi membri ai sindicatelor între cele două părţi ale Germaniei şi să ceară guvernului federal stabilirea unor relaţii normale între Republica Federală Germană şi Republica Democrată Germană în vederea apropierii celor două părţi ale Germaniei.

Montgomery şi Blank pun la punct organizarea noului wehrmacht

BONN 10 (Agerpres). — După cum anunţă agenţia vest-germană DPA., feldmareşalul Montgomery, locţiitorul comandantului suprem al forţelor N.A.T.O. din Europa, însoţit de mareşalul aerului Dawson, şef adjunct al statului major, a sosit la Bonn, unde a avut convorbiri cu Theodor Blank, ministrul Apărării şi cu funcţionari superiori din acest minister cu privire la organizarea viitoarelor forţe vest-germane.

Vizita de curtoazie a unor distrugătoare poloneze în Anglia

LONDRA 10 (Agerpres). PAP transmite: La 8 septembrie, distrugătoarele poloneze „Blyskawica" şi „Burza" au sosit la Portsmouth cu prilejul întoarcerii vizitei de curtoazie pe care o fac flotei regale britanice.

La sosirea vaselor poloneze la baza navală a flotei maritime militare, o mare mulţime de locuitori ai oraşului s-a adunat pe cheiuri pentru a saluta pe oaspeţii străini.

La intrarea în port vasele poloneze au tras o salvă de artilerie la care bateriile de coastă au răspuns printr-o salvă de salut. Ambele distrugătoare au ancorat la chei şi au înălţat pavilioanele.

Consulul general polonez la Londra, Maciejkowicz, care a sosit la Portsmouth, a făcut o vizită căpitanului Janczyszyn, comandantul celor două bastimente.

In cursul după amiezii a avut loc un schimb de vizite.

Inchiderea Congresului anual al sindicatelor britanice

SOUTHPORT 10 (Agerpres). — La şedinţa de închidere a Congresului anual al sindicatelor britanice au fost adoptate mai multe rezoluţii care cer atenuarea încordării internaţionale.

Una din rezoluţii cere guvernului englez să sprijine admiterea Republicii Populare Chineze în O.N.U.

O altă rezoluţie cere să se folosească tratativele dintre cele patru puteri spre a se pune capăt războiului rece „odată pentru totdeauna".

O altă rezoluţie adoptată la congres cere guvernului să ia de urgenţă măsuri în vederea reducerii duratei serviciului militar.

Intr-una din rezoluţii Congresul şi-a exprimat nemulţumirea faţă de grija insuficientă pentru condiţiile de locuit ale oamenilor muncii.

Numeroşi delegaţi au sprijinit rezoluţia prezentată de sindicatul pompierilor care cere crearea unei Germanii unite şi iubitoare de pace şi condamnă înarmarea Germaniei occidentale. Totuşi, Consiliul general s-a pronunţat împotriva acestei rezoluţii, pretextînd că hotărîrea privitoare la înarmarea Germaniei occidentale este „un fapt împlinit". Această rezoluţie a întrunit 3.212.000 de voturi. Impotriva rezoluţiei au fost 4.402.000 de voturi.

Wilfred Beard, secretarul sindicatului unit al modelierilor, a fost ales preşedinte al Consiliului general al Congresului sindicatelor britanice.

Lucrările Federaţiei Mondiale a Asociaţiilor pentru Naţiunile Unite

BANGKOK 10 (Agerpres). — Lucrările Federaţiei Mondiale a Asociaţiilor pentru Naţiunile Unite au continuat pe comisii. Comisia politică a terminat lucrările, aprobînd în unanimitate rezoluţiile privind universalitatea O.N.U. şi instituţiilor specializate, coexistenţa, colaborarea şi securitatea colectivă. Rezoluţia privind recunoaşterea drepturilor R. P. Chineze a fost adoptată în majoritate de voturi: S-au abţinut S.U.A. şi Olanda, a votat contra Australia. Delegaţia R.P.R. a intervenit în discutarea problemelor coexistenţei, universalităţii O.N.U. şi securităţii.

Delegaţia R.P.R. a fost invitată la masă de delegaţia S.U.A. Vineri 9 septembrie, delegaţia R.P.R. a oferit o masă la care au participat 120 de persoane: delegaţi, observatori, reprezentanţi ai O.N.U. şi altor organizaţii internaţionale.

FOILETON

D-l Brown, redresarea psihologică şi iniţiativa particulară

Inchipuiţi-vă următoarea scenă:

Dl. Brown, vine dimineaţa la lucru, urcă nerăbdător cu liftul cele 48 etaje pînă la biroul său şi primul lucru despre care întreabă pe secretară este:

— Cum stăm cu „redresarea psihologică", my dear?

Este dl. Brown doctor? Are el sub supraveghere un bolnav? Mai rău, mult mai rău decît atît. Dl. Brown nu e doctor — e acţionar la nişte mari uzine de armament, adept înfocat al „iniţiativei particulare". Pe el nu-l preocupă soarta unui bolnav ci soarta întregii Americi. După dl. Brown, America este astăzi bolnavă, bolnavă, de „spiritul Genevei". Simptome? Cîte vreţi.

Ca de obicei, nici azi secretara nu-i răspunde nimic d-lui Brown la întrebarea despre redresarea psihologică. De ce să fie ea cea care îi dă veşti proaste? Ea pune pe nesimţite pe birou un teanc de ziare. Ingrijorat, dar totuşi plin de speranţe, dl. Brown citeşte. Fără ca dl. Brown să ştie, secretara a pus la suprafaţa teancului un anume ziar, ziarul lui preferat. Faţa d-lui Brown se luminează. Se ţin tare băieţii. Auzi, auzi: „Moscova pregăteşte războiul". Bun titlu! Sau: „Eşti american? Moscova ţi-e duşmană!... Nici asta nu-i rău. Au înţeles ce înseamnă „redresare psihologică". Dl. Brown se întinde, cască fericit şi mai ia un ziar. Inima îi îngheaţă. Citeşte: „Ieri, recepţia oferită în cinstea delegaţiei agricole sovietice de ziariştii membri ai lui National Press Club din Washington (care alcătuiesc de obicei un auditoriu deosebit de blazat), a întrecut toate previziunile. Ruşii au fost aplaudaţi de către asistenţă în picioare". Dl. Brown se simte prost. Se descheie la guler, trage o înghiţitură de wischi şi mai trage odată cu coada ochiului pe ziar: Textul acelaşi: ruşii au fost aplaudaţi... Asta e prea de tot. Aruncă ziarul şi ia un altul. Veşti la fel de proaste: Sfidind consemnul Departamentului de stat, senatorul republican Malone a îndrăznit să viziteze Bulgaria; fiind la Moscova, acelaşi senator a toastat pentru sănătatea conducătorilor sovietici...

Dar asta nu e totul. Căci răsfoind mai departe ziarele, dl. Brown află că alţi doi senatori americani Young şi Dvorshal au plecat în U.R.S.S. spre a studia modificările de adus legii emigrării, pentru a permite Americii să-şi deschidă uşile în faţa turiştilor ruşi; că senatorul Ellender reintors din Rusia şi-a exprimat îndoiala în legătură cu informaţiile răspîndite despre această ţară de Departamentul de stat al S.U.A.; că locuitorii unui oraş din Arkansas ar dori să aibă ca oaspeţi la sărbătoarea lor anuală, un grup de cazaci de la Don; că o asociaţie a gospodinelor americane ar vrea să plece la Moscova pentru a le cunoaşte pe gospodinele sovietice...

Auzi îndrăzneală! Gospodinele! Pînă şi gospodinele să stea în calea d-lui Brown, să-i zădărnicească opera de „redresare psihologică", a americanilor după Geneva.

Dar ca şi cum toate astea n-ar fi de-ajuns, în urechile d-lui Brown pătrunde strident sunetul telefonului:

— Ai auzit?
— Nu! Ce să aud?
— Bugetul...
— Ce-i cu bugetul?
— E vorba ca bugetul militar pe anul viitor să fie scăzut.
— Cum scăzut? Mai scăzut decît cele 84 de miliarde de acum?... Şi noi cum mai plasăm comenzile?
— Nu ştiu.

Dl. Brown a rămas dezolat cu receptorul în mînă. Apoi a chemat pe secretară. A întrebat-o brusc:

— D-ta ce spui?
— Despre ce?
— Despre chestia asta cu bugetul.
— A, despre buget. Dacă e adevărat, e O.K. Ştiţi am făcut socoteala cu Jimmi. S-ar putea ca şi impozitele să scadă. Am putea cumpăra un răcitor electric sau un aparat de televiziune...

Dl. Brown nu mai poate răbda. Scoate din sertar un dosar. Pe dosar scrie: „De ce trebuie americanii să urască pe ruşi". Il întinde răstit secretarei: „E material documentar. Miine să apară în cel puţin zece ziare".

— Am înţeles mister Brown.
— Stai, nu pleca. De miine, d-ta eşti concediată.
— Concediată, de ce?
— Eşti bolnavă.
— Bolnavă, eu? Dar mă simt cît se poate de bine.
— Prostii! Eşti bolnavă ca şi ceilalţi, de „spiritul Genevei". Crezi că pot să ţin lîngă mine o duşmană a redresării psihologice, o inamică a iniţiativei particulare? Good bye!

★

D-l Brown şi secretara lui sînt — să zicem personagii imaginare. Dar faptele despre care e vorba au fost relatate nu de mult de ziarul francez „Le Monde". Orice asemănare cu personagii reale nu este deci deloc întîmplătoare...

RADU TIULESCU

Tratativele dintre delegaţiile guvernamentale ale U. R. S. S. şi R. F. Germane

MOSCOVA 10 (Agerpres). — TASS transmite: La 10 septembrie, la ora 10 dimineaţa, ora Moscovei, a avut loc cea de a doua şedinţă a delegaţiilor guvernamentale ale Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste şi Republicii Federale Germane.

La propunerea conducătorului delegaţiei sovietice, N. A. Bulganin, şedinţele sînt prezidate pe rînd de conducătorii celor două delegaţii.

Şedinţa din 10 septembrie a fost prezidată de cancelarul Republicii Federale Germane dr. K. Adenauer.

La şedinţă a continuat discutarea problemei stabilirii relaţiilor diplomatice şi comerciale directe precum şi a relaţiilor culturale dintre Uniunea Sovietică şi Republica Federală Germană, precum şi alte probleme care interesează cele două părţi.

La şedinţă N. A. Bulganin, preşedintele Consiliului de Miniştri al U.R.S.S., conducătorul delegaţiei sovietice a făcut o declaraţie. Au urmat apoi declaraţiile rostite de cancelarul K. Adenauer, conducătorul delegaţiei R.F. Germane şi H. von Brentano, ministrul Afacerilor Externe al R. F. Germane. Au luat apoi cuvîntul N. S. Hruşciov, membru al Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. şi V. M. Molotov, ministrul Afacerilor Externe al U.R.S.S. A urmat apoi declaraţia lui W. Halstein, secretar de stat al Ministerului Afacerilor Externe al R.F. Germane.

In încheierea şedinţei s-a hotărît să se considere ca încheiat schimbul de păreri între delegaţii în problemele de ordin general. Miniştrilor Afacerilor Externe ai celor două ţări li s-a încredinţat sarcina să se ocupe cu pregătirea unor propuneri concrete, ţinînd seama de schimbul de păreri care a avut loc.

Declaraţia făcută de N. A. Bulganin la 10 septembrie

Am ascultat ieri declaraţia cancelarului federal K. Adenauer, care reprezintă pentru noi un interes cert şi merită o atenţie serioasă. Domnul cancelar a vorbit despre marea însemnătate a tratativelor începute aici, precum şi despre dificultăţile legate de aceste tratative. Şi noi ne dăm pe deplin seama de acest lucru.

Domnul Adenauer şi-a exprimat dorinţa de a duce aceste tratative în spiritul unei sincerităţi depline. La rîndul nostru, vrem să-i răspundem la fel.

Nu se poate să nu fim de acord cu considerentele exprimate ieri în legătură cu primejdiile pe care le implică pericolul izbucnirii unui nou război în Europa.

Poporul sovietic ştie bine ce înseamnă un război în actualele condiţii. El a trecut prin aceasta foarte recent, deşi n-a ameninţat pe nimeni, n-a atentat la teritorii străine şi a vrut să trăiască în pace cu toate popoarele. In decursul celor patru ani ai Marelui Război pentru Apărarea Patriei, oamenii sovietici au trecut prin atîtea nenorociri, au îndurat atîtea suferinţe din partea cotropitorilor şi a criminalilor de război, încît şi astăzi fiecare familie sovietică nu poate să nu-şi amintească de aceasta cu un sentiment de adîncă amărăciune şi protest firesc.

Pierderi şi distrugeri grele a adus războiul popoarelor Poloniei, Iugoslaviei şi Cehoslovaciei, popoarelor Franţei şi Angliei, Belgiei şi Olandei. Popoarele întregii Europe nu pot să uite şi nu vor uita crimele militarismului şi fascismului german, care a dezlănţuit cel de al doilea război mondial.

Poporul german se află într-o altă situaţie. Dar la urma urmelor, nici pentru el războiul nu a adus nimic în afară de jertfe şi nenorociri uriaşe. Este de presupus că acum poporul german urăşte tot atît de mult războiul ca şi poporul sovietic. Dacă vorbim despre popoarele sovietic şi german, este mai presus de orice îndoială că gîndurile şi sentimentele lor au probabil în această privinţă multe trăsături comune. In orice caz presupun că ele nu vor să admită un nou război şi credem că ele trebuie să se apropie între ele pentru a asigura pacea şi securitatea, lucru pe care îl doresc şi în care sînt interesate toate popoarele Europei şi nu numai ale Europei.

Noi am promis să fim sinceri şi trebuie să vă spunem dvs. reprezentanţilor Republicii Federale Germane, că după terminarea războiului Uniunea Sovietică a şi stabilit cu o parte a poporului german relaţii bune, prieteneşti. Aceste relaţii dintre U.R.S.S. şi Republica Democrată Germană s-au stabilit pe baza trainică a colaborării multilaterale şi nu ne îndoim că prietenia şi colaborarea dintre Uniunea Sovietică şi Republica Democrată Germană este atît în interesele poporului sovietic cît şi ale celui german. Aceste relaţii se vor dezvolta şi pe viitor pe baza egalităţii în drepturi şi a neamestecului în treburile interne ale celuilalt.

Uniunea Sovietică vrea să stabilească relaţii normale şi cu Republica Federală Germană. Considerăm că nu există argumente serioase, oricîtă artă s-ar depune în căutarea lor, care să justifice în actualele condiţii tergiversarea normalizării acestor relaţii. O asemenea tergiversare nu ar fi nici în interesele poporului sovietic nici în interesele poporului german. Cel care doreşte pacea, întărirea păcii şi care îşi aminteşte într-adevăr de jertfele şi nenorocirile pe care le aduce un război, acela va fi de acord cu necesitatea normalizării relaţiilor dintre statele noastre.

In Germania occidentală se rostesc uneori discursuri în care se afirmă că cu Uniunea Sovietică trebuie să se discute „de pe poziţii de forţă". Nu putem vorbi fără ironie despre o astfel de argumentare. Asemenea argumente nu pot fi decît luate în derîdere. Wehrmachtul german, Germania, poporul german ştiu mai bine decît oricine ce a reprezentat Uniunea Sovietică şi ce reprezintă ea în prezent.

Ce se poate spune despre asemenea discuţii în privinţa politicii „de pe poziţii de forţă", care se duc în Germania occidentală? Probabil că acest lucru îl spun aceia cărora nu le-au ajuns nici măcar învăţămintele celui de al 2-lea război mondial. Noi, participanţii la actualele tratative, am putea, cred, să fim de acord că dacă vreunul din noi s-ar menţine acum pe o astfel de poziţie, atunci tratativele care au început la Moscova nu ar mai avea nici un sens.

Delegaţia sovietică salută declaraţia d-lui Adenauer că Republica Federală Germană nu pune nici un fel de „condiţii preliminare" pentru normalizarea relaţiilor cu Uniunea Sovietică. Aceasta ar fi în contradicţie cu corespondenţa dintre noi care a precedat începutul acestor tratative. Aceasta nu ar fi în interesele popoarelor sovietic şi german.

In ceea ce priveşte cele două probleme atinse în mod special în declaraţia cancelarului federal, este necesar să se expună punctul de vedere al guvernului sovietic în fiecare din aceste probleme.

Problema prizonierilor de război.

Domnul cancelar federal Adenauer a ridicat ca primă problemă, problema prizonierilor de război. După părerea noastră, este vorba aici de o evidentă neînţelegere. In Uniunea Sovietică nu există nici un fel de prizonier de război german. Toţi prizonierii de război germani au fost eliberaţi şi trimişi în patrie. In Uniunea Sovietică există numai criminali de război din fosta armată hitleristă — criminali condamnaţi de justiţia sovietică pentru crime deosebit de grave săvîrşite împotriva poporului sovietic, împotriva păcii şi omenirii. Intr-adevăr, la 1 septembrie în ţara noastră se mai aflau 9.626 de oameni din această categorie. Aceştia sînt însă oameni care, după normele şi legile cele mai umane, trebuie să fie ţinuţi în detenţiune ca criminali. Aceştia sînt oameni care au pierdut chipul de om, sînt siluitori, incendiatori, ucigaşi de femei, copii, bătrîni. Ei au fost condamnaţi pentru faptele lor de justiţia sovietică şi nu pot fi consideraţi ca prizonieri de război.

Poporul sovietic nu poate uita astfel de crime grave, săvîrşite de aceşti criminali de drept comun, ca împuşcarea a 70.000 de oameni la Kiev, la Babi Iar. Nu putem uita milioanele de oameni împuşcaţi, sufocaţi şi arşi de vii în lagărele germane de concentrare. Pot fi oare uitate tonele de păr de femei tăiat femeilor ucise în chinuri şi strîns în depozitele din Maidanek? Noi, cei care sîntem de faţă, am văzut noi înşine tot ceea ce s-a întîmplat la Maidanek. In lagărele de la Maidanek şi Oszwiencin au fost ucişi peste 5.500.000 de oameni cu totul nevinovaţi.

Poporul ucrainean nu va uita niciodată pe oamenii ucişi fără nici o vină la Harkov, unde au fost împuşcaţi şi sufocaţi multe mii de oameni. Aşi putea numi lagărele de concentrare din Smolensk, Krasnodar, Stavropol, Lvov, Poltava, Novgorod, Oriol, Rovno, Kaunas, Riga şi multe altele, unde hitleriştii au omorît în chinuri sute de mii de cetăţeni sovietici.

Nu pot fi uitaţi oamenii nevinovaţi ucişi, sufocaţi, îngropaţi de vii, nu pot fi uitate oraşele şi satele arse, femeile, tinerii şi copiii ucişi. Şi aceşti 9.626 de oameni despre care am amintit, sînt criminali de drept comun care au săvîrşit aceste crime monstruoase.

Aş vrea să menţionez în continuare că dacă ar fi vorba să se examineze aici problema acestor criminali, aceasta ar trebui să se facă în aşa fel încît la examinarea problemei să participe atît reprezentanţii Republicii Federale Germane, cît şi reprezentanţii Republicii Democrate Germane. Această problemă se referă la ambele părţi ale Germaniei. Deoarece nu credem că delegaţia guvernamentală a R.F. Germane ar considera că ar fi de dorit pentru ea în actualele condiţii o astfel de examinare a problemei menţionate cu participarea reprezentanţilor R.F. Germane şi R.D. Germane, este evident că nu este oportun ca această problemă să devină un obiect al actualelor tratative.

Problemele reunificării Germaniei.

Impărtăşim întrutotul părerea că problema reunificării Germaniei este o importantă problemă naţională a poporului german. Guvernul sovietic a fost şi este în mod consecvent pentru reunificarea Germaniei ca stat unit, iubitor de pace, democrat. Vă rugăm să nu-i credeţi pe cei care prezintă lucrurile ca şi cum Uniunea Sovietică ar nutri temeri în legătură cu reunificarea Germaniei ca stat iubitor de pace şi democrat. Considerăm necesar să dăm această explicaţie în legătură cu una din declaraţiile făcute ieri în această problemă în intervenţia domnului cancelar. Nu am fi cu totul sinceri dacă nu am spune că de la ratificarea acordurilor de la Paris, în calea reunificării naţionale a Germaniei s-au ivit obstacole care ar fi putut fi înlăturate. Ştiţi foarte bine că Uniunea Sovietică a avertizat în repetate rînduri în legătură cu aceasta în perioada în care se discutau acordurile de la Paris, în virtutea cărora Republica Federală Germană a intrat în grupări militare ca Blocul Atlanticului de nord şi Uniunea militară a Europei occidentale şi se înfăptuieşte în prezent remilitarizarea Germaniei occidentale. Nu este pentru nimeni un secret faptul că aceste grupări militare sînt îndreptate împotriva Uniunii Sovietice şi altor state europene iubitoare de pace. Acest fapt nu poate fi tăgăduit cu cuvinte despre pretinsul caracter defensiv al acestor grupări militare.

Uniunea Sovietică este nevoită să ţină seama de situaţia creată. Totuşi, în ciuda acestui fapt, noi căutăm posibilităţi de a învinge greutăţile create şi de a găsi căile pentru a pune cel puţin treptat capăt oricăror grupări militare în Europa. Acestor ţeluri le corespunde propunerea Uniunii Sovietice cu privire la crearea unui sistem general european de securitate colectivă. Pe calea creării sistemului european de securitate colectivă, care să ducă la lichidarea grupărilor militare în Europa, ar putea fi găsit un mijloc mai sigur de rezolvare a actualei probleme germane, inclusiv problema restabilirii unităţii Germaniei.

S-a discutat aici despre obligaţiile pe care le au cele patru puteri în ce priveşte rezolvarea problemei germane. Cu acest lucru nu se poate să nu fii de acord. Dar, Uniunea Sovietică a recunoscut întotdeauna că rezolvarea problemei germane, inclusiv problema reunificării Germaniei, este în primul rînd o chestiune a germanilor înşişi, iar în consecinţă, în actualele condiţii, este vorba de eforturile comune ale Republicii Federale Germane şi Republicii Democrate Germane.

Se ştie că în Republica Democrată Germană această părere este împărtăşită de marea majoritate a populaţiei. Ar fi cu totul de neînţeles ca acest lucru să fie refuzat de Republica Federală Germană. Noi credem totuşi că germanii din cele două părţi ale Germaniei pot găsi un limbaj comun, vor găsi timp să se întîlnească unii cu alţii şi, împreună, vor face să progreseze rezolvarea problemei germane, biruind greutăţile ce există pe această cale.

Nădăjduim că actualul schimb de păreri dintre noi îşi va dovedi utilitatea atît în ceea ce priveşte examinarea întregii probleme germane cît şi, în mod direct, în ceea ce priveşte normalizarea relaţiilor între Uniunea Sovietică şi Republica Federală Germană.

In ultima parte a declaraţiei sale, dl. Adenauer a confirmat că guvernul federal este gata să discute problemele stabilirii de relaţii diplomatice, economice şi culturale între U.R.S.S. şi R. F. Germană. Dar el nu şi-a exprimat încă punctul de vedere faţă de propunerea prezentată de guvernul U.R.S.S. cu privire la stabilirea relaţiilor diplomatice între ţările noastre, instituirea ambasadei U.R.S.S. la Bonn şi a ambasadei R. F. Germane la Moscova, precum şi la schimbul de ambasadori. Am dori să cunoaştem părerea şi răspunsul guvernului Republicii Federale Germane la această propunere.

„Pravda" şi „Izvestia" despre scopurile şi însemnătatea tratativelor de la Moscova

MOSCOVA 10 (Agerpres). — TASS transmite: La 9 septembrie au început la Moscova tratative dintre delegaţiile guvernamentale ale Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste şi Republicii Federale Germane.

Acestor tratative le sînt consacrate articolele lui I. Aleksandrov şi M. Mihailov, apărute respectiv în ziarele „Pravda" şi „Izvestia".

Aleksandrov arată că în cuvîntarea sa introductivă din 9 septembrie, N. A. Bulganin, preşedintele Consiliului de Miniştri al U.R.S.S., a arătat în mod convingător că stabilirea de relaţii normale, bazate pe încredere şi respectarea intereselor reciproce, ar înlătura obstacolele din calea colaborării dintre U.R.S.S. şi Republica Federală Germană şi ar contribui în felul acesta la întărirea securităţii popoarelor europene.

Necesitatea acestei normalizări a relaţiilor dintre cele două state, continuă Aleksandrov, devine absolut evidentă, dacă ne situăm pe terenul solid al realităţii. Este concludentă în această privinţă experienţa concretă a colaborării prieteneşti şi rodnice de mulţi ani dintre popoarele sovietic şi german, atît după primul război mondial, cît şi după cel de al doilea război mondial.

In legătură cu aceasta, reprezentanţii presei atrag atenţia asupra inexactităţii săvîrşite de cancelarul federal K. Adenauer în declaraţia pe care a făcut-o la 8 septembrie pe aerodrom că „primul contact pe care-i stabilim prin vizita noastră la Moscova va constitui începutul stabilirii unor relaţii bune, normale între Uniunea Sovietică şi Germania".

Nu putem să nu relevăm în primul rînd faptul — scrie Aleksandrov — că dl. Adenauer nu poate vorbi în numele întregii Germanii, ci poate vorbi doar în numele Germaniei occidentale — a Republicii Federale Germane.

Este îndeobşte cunoscut faptul că imediat după terminarea războiului au început să se stabilească relaţii bune între Uniunea Sovietică şi Germania.

In ceea ce priveşte Republica Federală Germană, subliniază Aleksandrov, cu ea într-adevăr se stabileşte în prezent primul contact care — şi în această privinţă sîntem cu totul de acord cu cancelarul Adenauer — poate şi trebuie să fie începutul stabilirii de relaţii normale, bune între U.R.S.S. şi Republica Federală Germană.

Cercurile opiniei publice sovietice, scrie Aleksandrov, se pronunţă şi ele pentru normalizarea relaţiilor cu Republica Federală Germană, considerînd că rezolvarea acestei probleme corespunde intereselor păcii şi securităţii, precum şi intereselor naţionale ale popoarelor sovietic şi german.

In cercurile ziaristice, scrie M. Mihailov în ziarul „Izvestia" se discută cu însufleţire declaraţiile şefilor celor două delegaţii. Asupra tuturor a produs o puternică impresie faptul că şeful delegaţiei sovietice a prezentat imediat, în numele guvernului sovietic o propunere concretă — de a se stabili relaţii diplomatice între Uniunea Sovietică şi Republica Federală Germană şi de a se realiza un acord pentru instituirea unei ambasade a U.R.S.S. la Bonn şi a unei ambasade a Republicii Federale Germane la Moscova, precum şi pentru efectuarea unui schimb de ambasadori. In felul acesta a fost determinată în mod clar şi precis principala sarcină a tratativelor.

Mulţi ziarişti, scrie Mihailov, îşi exprimă în convorbiri particulare uimirea faţă de afirmaţiile cancelarului Adenauer că aceste tratative ar fi... prima întîlnire oficială dintre reprezentanţii Uniunii Sovietice şi ai poporului german. A judeca în felul acesta înseamnă a nesocoti realitatea existenţei Republicii Democrate Germane care de multă vreme are relaţii bune, de prietenie cu Uniunea Sovietică, relaţii bazate pe principiile egalităţii în drepturi, respectării reciproce a suveranităţii şi a neamestecului în treburile interne. Intr-adevăr, cancelarul Adenauer nu reprezintă nicidecum întreaga Germanie, ci doar Germania occidentală. Este vorba nu de tratative cu întreaga Germanie, ci de tratative cu Republica Federală Germană, care este doar o parte a Germaniei.

In încheiere, Mihailov scrie că comentatorii politici ai presei străine au puncte de vedere diferite în aprecierea eventualelor rezultate ale tratativelor care au început la Moscova. Cu toţii recunosc însă că aceste tratative au o mare importanţă internaţională. Totodată, cei mai realişti comentatori relevă că principalul scop al tratativelor este clar şi precis — stabilirea de relaţii economice şi culturale între U.R.S.S. şi Republica Federală Germană. Asemenea declaraţii fac — uneori în ciuda voinţei autorilor lor — ca pentru toţi acei care tind spre destinderea încordării internaţionale, spre întărirea păcii în Europa, să fie şi mai evident că este necesar ca tratativele dintre delegaţia guvernamentală sovietică şi delegaţia guvernamentală a Republicii Federale Germane să ducă la rezultate rodnice, adică la normalizarea relaţiilor dintre Uniunea Sovietică şi Republica Federală Germană.

Primirea de către M. P. Tarasov, vicepreşedinte al Prezidiului Sovietului Suprem al U. R. S. S. a dr. K. Adenauer, cancelarul federal al Republicii Federale Germane

MOSCOVA 10 (Agerpres). — TASS transmite: La 10 septembrie, M. P. Tarasov, vicepreşedinte al Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., l-a primit pe dr. K. Adenauer, cancelarul federal al Republicii Federale Germane.

Dr. K. Adenauer a fost însoţit de dr. H. von Brentano, ministrul Afacerilor Externe al R. F. Germane, dr. W. Hallstein, secretar de stat la Ministerul Afacerilor Externe, dr. H. Globke, secretar de stat al cancelariei cancelarului federal, dr. E. Mohr, trimis, şeful protocolului din Ministerul Afacerilor Externe.

La convorbirea lui M. P. Tarasov cu dr. K. Adenauer a fost de faţă A. F. Gorkin, secretar adjunct al Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S.

★

MOSCOVA 10 (Agerpres). — TASS transmite:

La 10 septembrie delegaţia guvernamentală a Republicii Federale Germane a asistat la Teatrul Mare al U.R.S.S. la spectacolul cu baletul „Romeo şi Julieta" de S. Prokofiev.

In loje se aflau cancelarul federal dr. K. Adenauer şi membrii delegaţiei: dr. H. von Brentano, dr. W. Hallstein, dr. H. Globke, G. Blankenhorn, dr. W. Grewe, dr. G. Reinhardt, dr. H. von Scherpenberg, dr. H. von Trutzschler, V. von Eckardt, dr. E. Mohr, dr. von Walter, dr. U. Mühler, dr. K. Koch, precum şi persoanele care însoţesc delegaţia: K. Arnold, K. G. Kiesinger, şi K. Schmid.

Impreună cu oaspeţii, la spectacol au asistat membrii delegaţiei guvernamentale a Uniunii Sovietice: N. A. Bulganin, preşedintele Consiliului de Miniştri al U.R.S.S., N. S. Hruşciov, V. M. Molotov, M. G. Pervuhin, I. G. Kabanov, V. S. Semionov.

Sala teatrului a fost pavoazată cu steagurile de stat ale Republicii Federale Germane şi Uniunii Sovietice. Inainte de începerea spectacolului, orchestra Teatrului Mare a intonat imnurile de stat ale R. F. Germane şi U.R.S.S.

—•○•—

O declaraţie a unui emigrant polonez întors în patrie

VARŞOVIA 10 (Agerpres).—P.A.P. transmite: La 10 septembrie a avut loc la Varşovia o conferinţă de presă a ziariştilor polonezi şi străini în faţa cărora a luat cuvîntul Hugo Hanke, premierul „guvernului polonez din emigraţie de la Londra" care s-a înapoiat în Polonia. Hanke a spus că se îndoieşte de justeţea căii pe care o urmează conducerea emigraţiei poloneze în Anglia.

Pe zi ce trece îmi dădeam seama tot mai clar că politicienii emigranţi îşi pun toate speranţele într-un al treilea război mondial... „Faptul sguduitor pe care l-a constituit pentru conducerea partidului conferinţa de la Geneva a şefilor guvernelor celor patru puteri mi-a arătat cu toată claritatea că în afară de faptul că scontează pe un al treilea război mondial, conducerea emigraţiei nu are nici o linie politică, nici o concepţie politică".

Hanke a arătat de asemenea că hotărîrea pe care a luat-o de a se întoarce în patrie a fost grăbită de declaraţia organelor Republicii Populare Polone că autorităţile poloneze nu vor trage la răspundere persoanele care se întorc din emigraţie.

—•○•—

Interesul stîrnit de pavilionul romînesc la Tîrgul de mostre de la Izmir

IZMIR 10 (Agerpres). — Pavilionul Republicii Populare Romîne de la Tîrgul internaţional de mostre de la Izmir (Turcia), care s-a deschis la 20 august, este vizitat zilnic de mii de oameni. Atenţia vizitatorilor este atrasă îndeosebi de standul în care sînt expuse maşini-unelte şi utilaj pe care stă scris „Fabricat în R.P.R." Strungurile, maşinile de găurit, utilajul modern fabricat în ţara noastră se bucură de aprecierea unanimă a vizitatorilor şi a delegaţiilor comerciale venite din 15 ţări din Europa şi Asia.

O intensă activitate se desfăşoară în biroul tehnico-comercial al Republicii Populare Romîne, unde reprezentanţii comerciali ai ţării noastre încheie numeroase tranzacţii cu oameni de afaceri din diferite ţări, care doresc să cumpere produsele romîneşti.

La 29 august a avut loc în pavilionul Republicii Populare Romîne o recepţie la care au participat diplomaţi acreditaţi pe lîngă guvernul turc, membri în Medjilis (parlamentul turc), ziarişti, directorii pavilioanelor ţărilor participante la Tîrgul de mostre, oameni de afaceri din diferite ţări.

—•○•—

In cîteva rînduri

● *La 9 septembrie presa din Stockholm a publicat declaraţia Ministrului Afacerilor Externe al Suediei în care se arată că primul ministru Erlander a acceptat invitaţia guvernului sovietic de a vizita Uniunea Sovietică. Vizita care a fost fixată pentru începutul anului viitor va avea un caracter neoficial. Primul ministru va sosi în U.R.S.S. împreună cu soţia sa. (TASS).*

● *La 7 septembrie Inaltul Comandament al Armatei Populare Vietnameze a predat forţelor Uniunii Franceze la aeroportul Gialan de lîngă Hanoi ultimul grup de 20 de soldaţi europeni şi africani care în timpul războiului au trecut de partea Armatei Populare Vietnameze. (Agenţia Vietnameză de Informaţii).*

● *Un număr de 249 delegaţi la cel de al 87-lea congres anual al Sindicatelor britanice, printre care cinci membri ai Camerei Comunelor, au adresat preşedintelui Eisenhower o telegramă în care îi cer să intervină pentru acordarea unui paşaport pentru plecarea în străinătate celebrului cîntăreţ american Paul Robeson. (Agerpres).*

● *Aproape jumătate din membrii sindicatelor muncitorilor oţelari japonezi au declarat la 9 septembrie o grevă de 24 de ore. Această grevă afectează un număr de 20 de întreprinderi metalurgice. (France Presse).*

● *La 9 septembrie a început greva generală a metalurgiştilor din Uruguay declarată în semn de solidaritate cu muncitorii de la uzina metalurgică „Ferrosmalt", care sînt în grevă de 65 de zile. (TASS).*

Inăsprirea relaţiilor greco-turce

Vineri 12 iulie 1878, la orele 17, drapelul englez a fost înălţat deasupra Ciprului, la Nikosia. Profitînd de slăbirea Turciei în urma înfrîngerilor suferite din partea armatelor ruso-romîne, Anglia a luat Ciprul din mîna turcilor. De atunci a început procesul de transformare a acestei insule într-o colonie britanică. De atunci şi pînă astăzi au trecut trei sferturi de secol şi Ciprul continuă să mai fie o piatră preţioasă în coroana imperială britanică. De 77 de ani diplomaţia engleză a făcut tot ce a putut pentru ca soldaţii britanici să nu plece din Cipru. Pentru aceasta, şi nu numai o singură dată, Londra a stimulat pe cît posibil contradicţiile dintre Grecia şi Turcia pentru ca în urma certei dintre cele două ţări care-şi revendică suveranitatea asupra acestei insule să biruie interesele engleze. Istoria a consemnat nenumărate fapte în acest sens.

Din momentul în care drapelul britanic a început să fîlfîie deasupra insulei, pentru poporul cipriot a început epoca unei lupte deosebit de grele, îndîrjite, pline de jertfe pentru cucerirea independenţei sale, pentru dreptul său la autodeterminare, în sfîrşit, pentru înlăturarea jugului colonial. Lucrul acesta a fost văzut limpede de colonialiştii englezi chiar din clipa în care primul Inalt Comisar britanic a pus piciorul pe insulă. Arhiepiscopul insulei din acel timp, l-a salutat pe reprezentantul Marii Britanii cu cuvintele: „Excelenţă, sîntem fericiţi de schimbarea regimului dar, vă rugăm să nu uitaţi că noi sîntem greci şi că ţinem să facem parte integrantă din statul grec".

Astăzi problema Ciprului a intrat într-o nouă fază. La Londra din iniţiativă britanică s-a desfăşurat într-o atmosferă extrem de încordată conferinţa anglo-greco-turcă pentru discutarea problemelor politice şi militare privind partea răsăriteană a regiunii mediteraniene, inclusiv Ciprul. După cum se ştie, conferinţa s-a soldat cu un eşec şi credem că nu greşim afirmînd că aceasta a fost şi intenţia organizatorilor ei. Conferinţa a eşuat pentru că nu s-a luat nici o hotărîre în ceea ce priveşte viitorul insulei şi satisfacerea revendicărilor populaţiei cipriote. Spuneam mai înainte că organizatorii conferinţei s-ar putea declara satisfăcuţi de acest deznodămînt. Lucrul este plauzibil datorită faptului că la Londra trebuia să se discute şi revendicările Greciei şi Turciei asupra Ciprului. Or, divergenţele dintre Turcia şi Grecia nu s-au atenuat cituşi de puţin ci, dimpotrivă, evenimentele din ultimele zile au arătat că ele au început să capete un caracter extrem de violent.

La conferinţă guvernul englez a insistat asupra menţinerii suveranităţii lui asupra Ciprului, consimţind să acorde populaţiei insulei „dreptul la autodeterminare" în anumite limite. Grecia a sprijinit, sub presiunea opiniei publice cererile populaţiei Ciprului cu privire la acordarea dreptului la autodeterminare, declarînd că ar consimţi la menţinerea bazei militare engleze pe această insulă doar în cazul anexării Ciprului la Grecia. La rîndul ei, Turcia s-a opus şi se opune oricărei schimbări a actualului statut al insulei declarînd totodată că dacă ar interveni vreo modificare, Ciprul ar trebui să revină Turciei.

Plecînd de pe aceste poziţii, reprezentanţii celor trei ţări nu au consimţit să dea nici un pas înapoi. Nici tratativele separate, de culise, dintre participanţii la tratative nu au putut duce la apropierea părţilor.

Ce a urmărit Anglia prin iniţierea conferinţei şi prin propunerile pe care le-a făcut? In primul rînd ea a sperat ca cele două guverne — ale Greciei şi Turciei — să poată fi silite, prin diferite mijloace, să recunoască încă odată existenţa unei anumite stări de fapt şi să se declare de acord cu aceasta. In ceea ce priveşte Turcia, Anglia putea fi liniştită. Reprezentanţii guvernului de la Ankara au arătat că nu se împotrivesc statutului colonial al Ciprului dar că ar avea ceva de spus în caz că Anglia ar renunţa la această insulă în favoarea Greciei. Nereuşind să realizeze primul obiectiv datorită poziţiei Greciei, Anglia a căutat atunci să cîştige timp, ceea ce a şi reuşit. Conferinţa a luat sfîrşit fără nici un rezultat şi deci Ciprul continuă să fie o colonie britanică.

Este însă oare just să spunem că intrevederile de la Londra nu au avut nici un fel de urmări? Dacă situaţia ar fi aceeaşi ca şi înainte de conferinţă nu am avea nimic de zis. Dar iată că micul „război rece" de la Londra a avut un ecou destul de violent în Turcia şi Grecia. Au avut loc o serie de incidente care au culminat cu marile demonstraţii antigreceşti de la Istambul şi Izmir. Guvernul turc a declarat starea de asediu într-o serie de regiuni ale ţării. A urmat după aceea cererea Greciei de a se discuta agravarea relaţiilor dintre cele două ţări în cadrul consiliului pactului Atlantic. Şedinţa care a avut loc la cererea Greciei a luat sfîrşit fără ca să se fi dat publicităţii vreun comunicat. Grecia a anunţat totodată că nu va participa la apropiatele manevre regionale ale trupelor din N.A.T.O. Răbufnirea violentă a contradicţiilor dintre cele două ţări ale N.A.T.O. arată încă odată incapacitatea acestei organizaţii de a crea relaţii prieteneşti între ţările participante. In sînul acestei alianţe divergenţele dintre puterile capitaliste nu numai că nu au fost aplanate dar se manifestă cu şi mai multă virulenţă.

Agravarea relaţiilor dintre Grecia, Turcia şi Anglia nu ar fi putut avea loc dacă rezolvarea problemei cipriote nu ar fi fost tergiversată în mod artificial.

Problema Ciprului ar trebui să fie reglementată în conformitate cu interesele şi voinţa populaţiei insulei. Or, aceasta nu a fost consultată, iar la Londra problemele au fost dezbătute fără ca glasul reprezentanţilor poporului cipriot să fi fost ascultat în sala de conferinţă.

Precedente asemănătoare există nenumărate în istorie. Or, tot istoria a arătat că nu poate fi rezolvată o problemă fără a se ţine seama de interesul tuturor părţilor. Ciprul continuă să mai fie încă o colonie britanică. De 77 de ani steagul britanic flutură deasupra insulei. De 77 de ani însă poporul cipriot ridică tot mai sus steagul luptei sale pentru autodeterminare. Nu există forţă în lume care să împiedice pînă la sfîrşit ca acest steag să fie victorios.

EUGEN PHOEBUS

Acordul americano-chinez cu privire la repatrierea persoanelor civile

GENEVA 10 (Agerpres). — China nouă transmite: La 10 septembrie a avut loc o şedinţă ordinară a ambasadorilor R. P. Chineză şi S.U.A. Din declaraţia comună dată publicităţii după şedinţă, reiese că tratativele în problema repatrierii de către cele două părţi a persoanelor civile s-au încheiat printr-un acord. In declaraţie se spune că atît cetăţenii chinezi, care se află în S.U.A., cît şi cetăţenii americani, care se află în R. P. Chineză, se pot înapoia în patrie, dacă doresc aceasta.

Acordul realizat stabileşte condiţiile repatrierii, precum şi faptul că interesele cetăţenilor S.U.A. vor fi apărate de Marea Britanie, iar a cetăţenilor R. P. Chineze de India.

In textul declaraţiei comune a ambasadorilor se spune:

„Ambasadorii R. P. Chineze şi S.U.A. au căzut de acord să anunţe măsurile pe care guvernele lor le-au luat în vederea repatrierii de către cele două părţi a persoanelor civile.

Din însărcinarea guvernului Republicii Populare Chineze, Van Bin-nan, ambasadorul R. P. Chineze, l-a informat pe W. A. Johnston, ambasadorul S.U.A. că:

1. R. P. Chineză recunoaşte că cetăţenii americani, care se află în R. P. Chineză şi doresc să se înapoieze în S.U.A. au dreptul să facă aceasta şi declară că se vor lua măsurile corespunzătoare pentru ca ei să-şi poată rezolva mai repede acest drept.

2. Guvernul Marii Britanii va fi invitat să sprijine înapoierea acelor americani care vor dori să facă următoarele:

a) Dacă vreun cetăţean al S.U.A., care se află în R. P. Chineză, consideră că în ciuda hotărîrilor anunţate de R. P. Chineză, el se va lovi de piedici în calea înapoierii sale, el poate în acest caz să informeze pe însărcinatul cu afaceri al Marii Britanii în R. P. Chineză şi să-l roage să se adreseze în numele său guvernului R. P. Chineze. La dorinţa S.U.A., guvernul Marii Britanii poate de asemenea să cerceteze faptele în oricare caz de acest fel.

b) Dacă vreun cetăţean al S.U.A., care se află în R. P. Chineză şi care doreşte să se înapoieze în S.U.A., are dificultăţi băneşti legate de înapoierea sa, guvernul Marii Britanii poate să-i acorde ajutorul financiar necesar.

3. Guvernul R. P. Chineze va face o largă publicitate acordului mai susmenţionat, şi acelaşi lucru poate fi făcut de însărcinatul cu afaceri al Marii Britanii în R. P. Chineză".

In continuare în declaraţie se spune că ambasadorul S.U.A., W. A. Johnston, l-a informat în aceiaşi termeni pe Van Bin-nan, ambasadorul R. P. Chineze, că guvernul S.U.A. va lua exact aceleaşi măsuri pentru repatrierea cetăţenilor R. P. Chineze, care se află în S.U.A. şi care doresc să se înapoieze în R. P. Chineză.

Şedinţa Subcomitetului Comisiei O. N. U. pentru dezarmare

NEW YORK 10 (Agerpres). — TASS transmite: La 9 septembrie a avut loc şedinţa ordinară a Subcomitetului Comisiei O. N. U. pentru dezarmare, prezidată de H. Stassen, reprezentantul S.U.A.

După şedinţa Subcomitetului, răspunzînd la întrebările corespondenţilor A. A. Sobolev, reprezentantul Uniunii Sovietice a declarat: „In şedinţa de astăzi a Subcomitetului, delegaţia sovietică a arătat că ea tot mai aşteaptă ca delegaţia americană să răspundă la întrebările puse de delegaţia sovietică în şedinţa din 1 septembrie. După cum se ştie, aceste întrebări se refereau la nivelul la care urmează să fie reduse forţele armate ale celor cinci mari puteri şi ale altor state, data intrării în vigoare a interzicerii totale a armelor atomice în cadrul programului general de dezarmare, încetarea experienţelor cu arma atomică, precum şi asumarea de către state a obligaţiei de a nu folosi arme nucleare pînă la intrarea în vigoare a acordului cu privire la interzicerea totală a armelor atomică şi cu hidrogen. Declaraţia d-lui Stassen că S.U.A. îşi rezervă dreptul de a-şi preciza poziţia în ceea ce priveşte toate propunerile prezentate anterior subcomitetului, nu permite să se creeze o idee clară despre atitudinea S.U.A. faţă de propunerile sovietice din 10 mai. După cum se ştie, aceste propuneri cuprind un program complet de reducere a armamentelor şi de interzicere a armei atomice.

A. A. Sobolev a spus că delegaţia sovietică a cerut delegaţiei americane să precizeze dacă propunerea preşedintelui Eisenhower cu privire la un schimb de informaţii referitoare la forţele armate, se referă atît la informaţii despre armamente clasice cît şi la informaţii despre armele atomice şi cu hidrogen.

Următoarea şedinţă a Subcomitetului a fost fixată pentru 13 septembrie.

SPECTACOLE

TEATRE: *Naţional „I. L. Caragiale"* (Teatrul de Vară „I. V. Stalin") 20.00: Gaiţele; *Tineretului* (Grădina de Vară „Filimon Sîrbu") 19.00: David Copperfield; *Teatrul Evreiesc de Stat* (Grădina de Vară — strada Mircea Vodă nr. 5) 20.00: Stele rătăcitoare; *Ansamblul de Estradă al R.P.R.* (Grădina Boema — str. C. A. Rosetti Nr. 6) 20.00: Divertisment umoristic; *Ansamblul de Estradă al R.P.R.* (Teatrul de Vară „23 August") 20.00: Concert de muzică distractivă; *Circul de Stat* 10.00, 17.00 şi 20.30: Arena curajului.

CINEMATOGRAFE: *Patria, Filimon Sîrbu:* N-a dansat decît o vară; *Magheru, I. C. Frimu, Flacăra:* Suflete împietrite; *Republica Bucureşti, Grădina Progresul:* Liliacul; *Infrăţirea între popoare, Moşilor, Volga:* Liliacul; *Maxim Gorki:* In gheţurile oceanului. Completare: Cine-i primul; *Timpuri Noi:* Sosirea delegaţiei Republicii Democrate Vietnam la Moscova, Campionatele europene de volei; Lacul Seligher; *Elena Pavel, Cultural, Rahova:* Orizonturi fără sfîrşit; *Lumina:* Lumina farului; *Central:* Mînăstirea din Parma; *Popular, Victoria:* Salariul groazei; *Tineretului:* Chemarea destinului; *M. Eminescu, Gh. Doja:* Puterea dragostei; *Alex. Popov:* Ordinul Anna; *8 Martie:* Tinereţe zbuciumată; *Vasile Roaită:* Misterul lacului din munţi; *Unirea:* Cadavrul viu; *Constantin David* 2×2 = cîteodată 5; *Alex. Sahia:* Prietenul meu Fabian; *T. Vladimirescu:* Altura; *N. Bălcescu, Arta:* Dragostea unei femei; *Munca:* Inimă rece; *Mioriţa:* Brutarul din Valorgue; *23 August, Carpaţi:* Dama cu camelii; *Donca Simo:* Fanfan la Tulipe; *Ilie Pintilie:* Fridolin; *1 Mai:* Tăunul; *8 Mai:* Dubla Lotte; *Libertăţii:* Cei trei muşchetari.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA Piaţa Scînteii — Tel. 7.60.10– 7.60.20 Abonamentele se primesc la toate oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

SIAS — 3452 — 52